

brat *francišek* 6

- Kako Gospod obnavlja Cerkev
- Beninski pogled na mir
- 800-letnica klaris
- Marija skoz' življenje
- To ti dam, kar imam!
- Camino

*Blagor tistemu služabniku,
ki se zaradi dobrega, ki ga
Bog izreče in stori po njem,
ne ponaša bolj kakor zaradi
dobrega, ki ga Bog izreče in
stori po kom drugem.*

(prim. Mt 24,46)

- 3 ✉ **Urednikova beseda**
- 4 🙏 **Frančiškova duhovnost**
Odnos do bogoslužnih predmetov in prostora
ali »Kako Gospod obnavlja (C)cerkev«
Benedikt XVI. – Sveti Bonaventura II
- 11 🕯️ **Naša evangelizacija**
Beninski pogled na mir ob Podaj MI Roko
- 13 🙏 **Iz naših družin**
Br. Marjan Potočnik OFM Cap
Stati inu obstati
† s. Marija Regina Jezusovega Srca
800-letnica reda ubogih sester sv. Klare
- 20 🙏 **Frančiškov svetni red**
Voščilo bratom in sestram FSR
Slovesne zaobljube FSR Kamnik
Srečanje bratstev PS FSR Maribor
»Marija skozi življenje«
Srečanje Frančiškovih pri sv. Urbanu
Srečanje odgovornih za vzgojo NS FSR
- 27 🌱 **Mladi Frančišku**
Obljube Frančiškovih otrok in mladine
Duhovni kapitelj za animatorje FO & FRAMO
To ti dam, kar imam! (Apd 3,6)
Romanje na Brezje
- 32 🕯️ **Razvedrilo**
Nagradna številčna izpolnjevanica
- 33 🕯️ **Pravičnost in mir**
Nove oblike suženjstva, nove oblike pomoči
Spolne usmerjenosti nove dobe
in pastoralna Cerkve
- 38 ✝️ **Korenine in sadovi**
Življenje svetega Frančiška
- 40 🕯️ **Sveta dežela**
Camino v Santiago v svetem Jakobovem letu
Nova stanovanja – veselje za kristjane
v Jeruzalemu
Z Notranjskega na Španko leta 1887
Gruzija in Armenija

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zb/f

Za založbo: Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora: Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)
Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost)
Peter Skoberne FSR (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red)
Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Fotografija na naslovnici: Peter Skoberne

Logotip rubrik: Aleš Porenta

Oblikovanje in priprava: Tina Prinčič, Založba Brat Frančišek

Tisk: Mond grafika d.o.o., Brezovica

Naklada: 2400

Naslov uredništva: Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25 ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na: *Narodni svet FSR Slovenije*, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana
TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d. Maribor; sklic na **00 700-10**
Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Vas kaj zebe? Priznajte, da vam je vsaj enkrat, odkar ste držali v rokah svežega *Brata Frančiška*, pošteno prepihal kosti. Ampak mi se ne damo – navzven nas grejejo kakšen pulover in volnene nogavice, pa tudi veseli trenutki s prijatelji, v srcu (in to je poglavitno) pa ljubezen dobrega Boga ter bratov in sester. Brez tega notranjega »gretja« je še največje poletje lahko ledeno hladno. Želim si, da bi nas tako vse skupaj grela tudi ta nova številka naše revije. Pa ne pogrela, kajne?

Na začetku, v rubriki *Frančiškova duhovnost*, bomo razmišljali o odnosu do bogoslužnih predmetov in prostora. Nato bomo pogledali na mir skozi misijonska »očala«. Spoznali bomo duhovnega asistenta br. Marjana. Ker je bil od izida zadnje številke tudi praznik svete Klare, nam bodo nekoliko obširneje spregovorile sestre klarise. Pogledali si bomo, kaj se dogaja po naših bratstvih in kako živo vre pri naši mladini. Še nekaj besed o sodobni pravičnosti in svobodi. Pa iz korenin naše vere po vseh daljnjih deželah, kjer uresničujemo svoje življenjsko romanje. Da se na tej poti skupaj pripravimo na Prihod – trgovine se že počasi polnijo z njegovo komercialno razsežnostjo, bo kaj prostora za Dete tudi v naših srcih? Naj vas, dragi bralci, vse razveseli, potolaži in napolni z mirom.

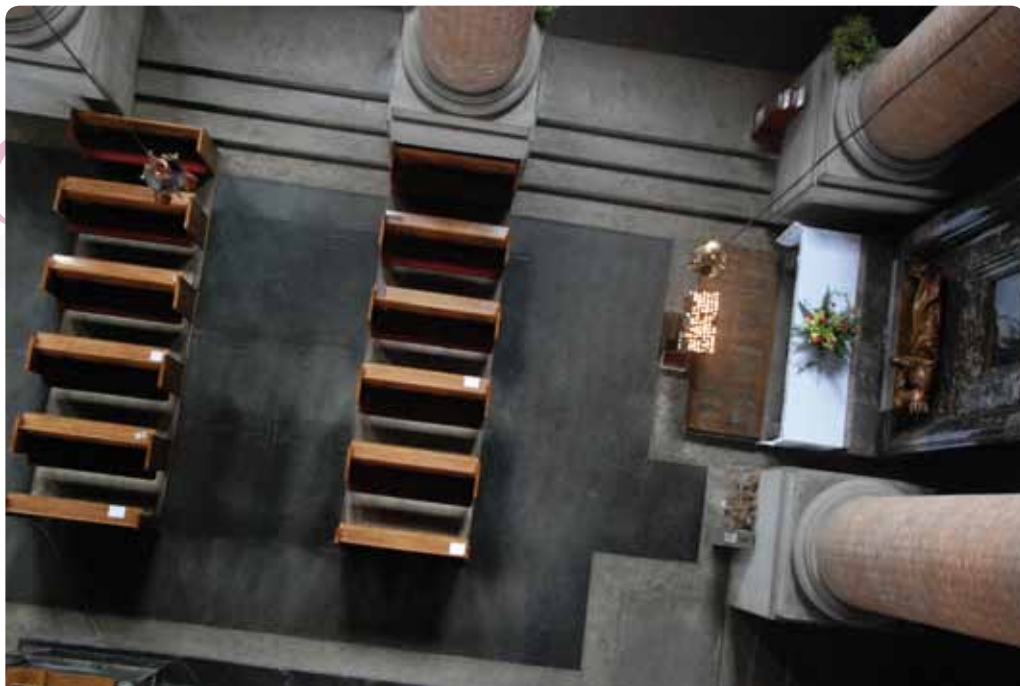

Odnos do bogoslužnih predmetov in prostora ali »Kako Gospod obnavlja (C)cerkev!«

1. »Popravi mojo (C)cerkev!«

O temi, ki jo napoveduje naslov tega sestavka, želim razmišljati kot tista, ki sedi »na tej strani« cerkve, v občestvu, kot laik. Vendar je prav, da se zavedamo, da pravzaprav ni »te in one« strani, ampak da smo v moči svojega krstnega duhovništva verniki enako nepogrešljivi pri obhajanju maše kot duhovnik, ki je poleg krstnega duhovništva zaznamovan tudi s službenim duhovništvom. Zaradi poslanstva, ki smo ga verni prejeli pri krstu (ko nam je bila naložena duhovniška, preroška in kraljevska služba), je prav, da se čutimo soodgovorni za Cerkev, katere udje smo, in tudi za bogoslužni prostor, za cerkev, ki je dom verne skupnosti.

2. »Ne pozabi vzeti kladiva in dleta!«

Za sv. Frančiška nekateri pravijo, da sprva ni jasno razumel Božjega naročila pri sv. Damjanu, ko mu je naročil »Popravi mojo (C)cerkev!«, zato je pljunil v roke in se lotil pozidanja napol porušene bogoslužne stavbe, šele kasneje pa naj bi dojel, da mu je Bog pravzaprav naročil notranjo prenovo Cerkve. Lahko pa razmišljamo drugače: s tem, ko je Frančišek Božje naročilo sprejel tako neposredno in konkretno, je pravzaprav že začel s pravo prenovo Cerkve! Mar nismo kristjani velikokrat premalo konkretni? Razpravljamo o tem, kako je naša fara neaktivna, kako zanemarjena je cerkev ..., težko pa nam je poribati cerkveni pod. »Popravi mojo cerkev« – razumimo to Frančiškovi bratje in sestre tudi kdaj čisto dobesedno! Frančišek se je zavedal, da je lahko urejen bogoslužni prostor, kjer kamen stoji trdno na kamnu, zgled in spodbuda za trdno občestvo Cerkve. Morda je tudi tista neznatna cerkvica sv. Damjana nagovarjala in s tem rojevala žive kamne Frančiškovih bratov, ki so s svojim ustanoviteljem na čelu tako radikalno prenovili ljubljeno Cerkev.

3. »Iščem tako izobražen profil: zastonjskost, nepreračunljivost, radodarnost«

Kakšen odnos torej imeti do bogoslužnega prostora in do predmetov, ki se uporabljajo pri bogoslužju? Ob tej temi mi takoj pride na misel veliki svetnik sv. Janez Vianney, arški župnik, o katerem pripovedujejo, da so ga bili veseli vsi trgovci z bogoslužnimi predmeti, ko je prišel v njihovo trgovino. Hotel je namreč samo najboljše in najlepše za svojo cerkev, sam pa je v svojem bornem župnišču spal na golih tleh.

Najboljše merilo za to, kak odnos oblikovati do bogoslužnih predmetov, nam je lahko Sveto pismo. Neposredno pred dogodkom zadnje večerje se zvrstijo nekateri zgovorni dogodki: neka žena izlije iz posode na Jezusovo glavo dragoceno dišeče olje (prim. Mt 26,8; Mr 14,4; Jn 12,4), kar pri učencih izzove zgražanje, ona pa v svoji ponižnosti skupaj z Jezusom razume napoved časti, ki je bo njegovo telo deležno tudi po smrti. Kakor ta žena se tudi Cerkev ne boji »razmetavati«, ko uporablja najboljša sredstva, da bi izrazila strmenje nad neizmernim darom evharistije. Tudi Jezus je učencema, ki bi naj pripravila dvorano za zadnjo večerjo, naročil, naj skrbno pripravita »veliko obednico«, ki jo bodo potrebovali za zaužitje velikonočnega obeda (prim. Mr 14,15; Lk 22,12). »Nič manj kot prva učenca,

ki sta prejela naročilo, naj pripravita ‚veliko obednico‘, se je Cerkev skozi stoletja in v zaporedju kultur čutila poklicano, da obhaja evharistijo v takšnem okviru, ki je vreden tako velike skrivnosti« (*Cerkev iz evharistije* 48). Pri vseh teh dogodkih ne gre za pretiravanje; spregovorijo dejanja, spregovorijo zastonjskost, radodarnost in nepreračunljivost, kreposti, ki najdejo pravo mesto v obhajanju najsvetejše skrivnosti. Vse te kreposti nas lahko ob zgledu sv. Frančiška, sv. Janeza Vianneya in drugih svetnikov usmerjajo, da bo čut za lepoto Božje hiše sorazmeren s čutom ljubezni do bližnjega.

4. »V moji firmi delamo po načelu: Preprosto je lepo«

Našim škofom je zadnji koncil naložil izredno težko nalogo; tako pravi: »Ko ordinariji pospešujejo in gojijo resnično cerkveno umetnost, naj pazijo bolj na plemenito lepoto kot zgolj na

razkošnost. Isto naj velja glede svetih oblačil in opreme» (B 124).

Najprej torej koncil, pravno gledano najvišja instanca v Cerkvi, zadaja nalogo, da morajo škofje pospeševati in gojiti *resnično* cerkveno umetnost. Pa vendarle ni tako komplicirano presoditi, katera umetnost je resnično umetnost in resnično cerkvena ter nenazadnje, katera umetnost je resnična; koncil razlaga, da je to tista, ki ni najprej razkošna, ampak plemenito lepa! Torej imajo prednost tiste umetniške stvaritve, ki v prvi vrsti ne zasijejo zaradi 10 kilogramov zlata na sebi, ampak prepričajo s tem, kar oznanjajo: kip pritegne z milino izraza nekega svetnika, kelih s preprostostjo linij, tabernakelj z mogočnostjo, ki oznanja veličino Njega, ki ga tabernakelj hrani ... Spet ne smemo zanemariti umetniških stvaritev preteklih stoletij, saj je vsaka doba na svoj način razumevala Božjo veličino in jo poskušala upodabljati. Vendar je potrebno krepiti versko-estetski čut, ki bo prepoznal nevarnost, kdaj predmet, umetniška stvaritev ali pesem navezuje nase in ne priča o Njem, ki je sam »začetnik lepote« (Mdr 13,3).

Lepota obhajanja pa vendarle v prvi vrsti ni odvisna samo od lepote bogoslužnega prostora, ampak jo mora najprej izžarevati živo občestvo Cerkve, duhovniki in verniki. Verniki s kretnjami, znamenji in različnimi načini sodelovanja (petje, molitev, tihota), pa tudi s tem, da obhajajo skupaj. Duhovnik naj bi že s svojim vedenjem »zbujal smisel za svete reči« (Navodilo o češčenju evharistične skrivnosti 20); naj bo dostojanstven v vlogi, ko je »alter Christus«. Na to, koliko se neka župnija zaveda vzvišenosti Kristusove navzočnosti v Božji besedi in evharistiji, bo pokazala tudi urejenost svetega posodja, liturgičnih

knjig in mašnih oblačil. Kakor pravi koncil, mora iti pri tem za plemenito lepoto in ne kič, o katerem pravi bl. Slomšek: »Preobilni kič moti, kot moti vsako preobilje.« »Dušni pastirji naj tudi ne pozabljajo na to, da snov in oblika svetih oblačil, ki naj merijo 'bolj na plemenito lepoto kot zgolj na razkošnost' (B 124), zelo pripomoreta k dostojanstvu obhajanja svetega bogoslužja« (Navodilo o češčenju evharistične skrivnosti 24).

5. Eden mojih najboljših delavcev je sv. Frančišek, naj ti bo zgled!

In še zadnja misel, tokrat Frančiškova, ki se sicer ne nanaša na predmete, rabljene pri bogoslužju, ampak na živo Cerkev, na duhovnika in občestvo, ki skupaj obhajajo sveto mašo. Svetega Frančiška je pretresla veličina Božje navzočnosti v evharistiji: »Če blaženo Devico častimo, kakor je prav, ker ga je nosila v svojem presvetem osrčju; če je blaženi Krstnik trepetal od veselja in se ni upal dotakniti svete Gospodove glave; če je češčen grob, v katerem je nekaj časa ležal; kako svet, pravičen in vreden mora biti človek, ki

ga sprejme v svoje roke, v srce in z usti in ga ponudi drugim, da bi ga prejeli? Velika revščina in bedno zlo bi bilo, če bi v tem, ko ga imate v rokah, skrbeli za katero koli drugo stvar v vsem veselju! Človeštvo naj trepetaja, vse veselje naj drhti in nebo naj se veseli, ko je na oltarju, v duhovnikovih rokah, Kristus, živi Božji sin« (Frančišek Asiški, Pismo generalnemu kapitlju /FF 220/; po Cantalamessa, *Evharistija – naše posvečenje* 2004, 49). Bodi mo torej živi kamni Kristusove Cerkve.

Cecilija Oblonšek Emeršič

BENEDIKT XVI. SPLOŠNA AVDIENCA

Dvorana Pavla VI., sreda, 10. marca 2010

Sveti Bonaventura II

Dragi bratje in sestre!

Prejšnji teden sem govoril o življenju in osebnosti svetega Bonaventura iz Bagnoregia. Danes pa bi rad nadaljeval njegovo predstavitev in se ustavil pri delu njegove književne zapuščine in njegovega nauka.

Kot sem že povedal, je med mnogimi Bonaventurovimi zaslugami tudi ta, da je pristno in zvesto razložil osebnost svetega Frančiška Asiškega, ki ga je častil in proučeval z veliko ljubeznijo. V Bonaventurovem času je veja manjših bratov, imenovanih »spirituali«, trdila, da je s Frančiškom nastopilo povsem novo zgodovinsko obdobje, pojavil naj bi se »Večni evangelij«, o katerem govori Razodetje in ki naj bi nadomestil Novo zavezo. Ta skupina je trdila, da je Cerkev zdaj odigrala svojo zgodovinsko vlogo in da stopa na njeno mesto karizmatična skupnost svobodnih ljudi, ki jih znotraj vodi Duh, to naj bi bili »spirituali«. Ideje te skupine so se opirale na spise cistercijanskega opata Joahima iz samostana Fiore, ki je umrl leta 1202. V svojih delih je zagovarjal trinitaričen ritem zgodovine. Staro zavezo je imel za dobo Očeta, ki ji je sledila doba Sina, čas Cerkve. Pričakovati pa je še tretje obdobje, doba Svetega Duha. Vso zgodovino je tako treba razlagati kot zgodovino napredka: od strogosti Stare zaveze do relativne svobode dobe Sina v Cerkvi pa tja do popolne svobode Božjih sinov v dobi Svetega Duha; to bi bilo končno obdobje miru med ljudmi, sprave med ljudstvi in verstvi. Joahim da Fiore je prebudil upanje, da bo začetek novega časa prišel od novega meništva. Tako lahko razumemo, da je skupina manjših bratov mislila, da sme v svetem Frančišku Asiškem prepoznati začetnika nove dobe in v njegovem redu skupnost novih

časov – skupnost dobe Svetega Duha, ki pušča za seboj hierarhično Cerkev, da bi začela novo Cerkev Duha, ki ni več vezana na stare strukture.

Obstajalo je torej veliko tveganje, da bi povsem narobe razumeli Frančiškovo sporočilo, njegovo ponižno zvestobo evangeliju in Cerkvi. Takšna dvoumnost je vsebovala tudi zgrešen pogled na krščanstvo v njegovi celoti.

Sveti Bonaventura, ki je leta 1257 postal generalni minister reda manjših bratov, je naletel na resno napetost znotraj svojega reda prav zaradi tistih, ki so podpirali omenjeno usmeritev »spiritualov«, ki se je sklicevala na Joahima da Fioreja. Da bi odgovoril tej skupini in vrnil redu edinstvo, je skrbno preučil pristne Joahimove spise in tiste, ki so mu bili samo pripisani. Zavedal se je, kako nujno je natančno predstaviti osebo in sporočilo njemu tako dragega svetega Frančiška; zato je hotel podati ustrezen teološki pogled na zgodovino. Sveti Bonaventura se je lotil tega problema prav v svojem zadnjem delu, zbirki predavanj redovnikom, ki so študirali pri njem v Parizu, ki pa je ostalo nedokončano in je prišlo do nas v obliki zapiskov njegovih slušateljev. Naslov zbirke je *Hexaemeron* (Šesterodnevsje), to je alegorična razlaga šestih dni stvarjenja. Cerkveni očetje so razumeli šest ali sedem dni v pripovedi o stvarjenju kot prerokbo o zgodovini sveta in človeštva. Sedem dni jim je predstavljalo sedem obdobjev zgodovine, ki so jih kasneje razlagali tudi kot sedem tisočletij. S Kristusom naj bi vstopili v zadnje, to je šesto obdobje zgodovine, ki bi mu

sledila velika Božja sobota. Sveti Bonaventura predpostavlja to zgodovinsko razlago odnosa z dnevi stvarjenja, vendar zelo svobodno in ustvarjalno. Po njegovem mnenju dva pojavi iz njegovega časa zahtevata novo razlago poteka zgodovine.

Prvi je lik svetega Frančiška, človeka, ki je tako zedinjen s Kristusom, da se mu je pridružil celo z ranami in postal kakor *alter Christus*; in s svetim Frančiškom novo občestvo, ki ga je ustvaril in se razlikuje od tedaj poznane meništvu. Ta pojav je zahteval novo razlago kot Božja novost, ki je nastopila v tistem času.

Drugi pojav, ki je zahteval odgovor, so bila stališča Joahima da Fioreja, ki je napovedoval novo meništvu in povsem novo zgodovinsko

obdobje, pri čemer je šel onstran novozaveznega razodetja.

Kot generalni minister reda manjših bratov je sveti Bonaventura takoj opazil, da po spiritualističnem pojmovanju, ki ga je navdihoval Joahim da Fiore, reda ni bilo mogoče voditi, ampak je šlo logično v smeri anarhije. Iz tega je potegnil dva sklepa.

Prvi: praktična potreba po strukturah in vključitev reda v hierarhično Cerkev, resnično Cerkev, potrebuje tudi teološki temelj, tudi zato, ker so tisti, ki so sledili spiritualističnemu pojmovanju, kazali na navidezni teološki temelj.

Drugi: ob upoštevanju sicer potrebnega realizma pa se ne smejo izgubiti novosti lika svetega Frančiška.

Kako je sveti Bonaventura odgovoril na praktično in teoretično zahtevo? Njegov odgovor lahko predstavim samo na kratko, zelo shematično in nepopolno, in to v nekaj točkah:

Sveti Bonaventura zavrača misel o trinitaričnem ritmu zgodovine. Bog je v vsej zgodovini en sam in se ne deli na tri božanstva. Potemtakem je tudi zgodovina ena sama, čeprav je na poti, in to – po Bonaventurovem mnenju – na poti razvoja.

Jezus Kristus je zadnja Božja beseda – v njem je Bog povedal vse, ko je dal in izrekel samega sebe. Več kot samega sebe Bog ne more ne izreči ne dati. Sveti Duh je Duh Očeta in Sina. Sam Kristus pravi o Svetem Duhu: »... vas bo spomnil vsega, kar sem vam povedal« (Jn 14,26), »jemal bo iz mojega in vam bo oznanjal« (Jn 16,15). Torej ni nekega višjega evangelija, ni treba pričakovati druge Cerkve. Zato pa se tudi mora Frančiškov red vključiti v to Cerkev, v njeno vero, v njeno hierarhično ureditev.

To ne pomeni, da je Cerkev nepremična, zablokirana v preteklosti, in da v njej ne sme biti nič novega. »*Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt*,« Kristusova dela ne zavirajo, ampak napredujejo, pravi naš svetnik v pismu *De tribus quaestionibus* (O treh vprašanjih). Tako sveti Bonaventura izrecno podaja idejo o napredku. To je v primerjavi s cerkvenimi očeti in velikim

delom njegovih sodobnikov novost. Za svetega Bonaventura Kristus ni več cilj zgodovine, kakor je bil za cerkvene očete, ampak njeno središče. S Kristusom se zgodovina ne konča, ampak se začneja novo obdobje.

Naslednja izpeljava je tale: dotlej je prevladoval pogled, da so cerkveni očete absolutni vrh teologije, vsi naslednji rodovi so lahko samo njihovi učenci. Tudi sveti Bonaventura priznava očete kot učitelje za vse čase, Frančiškov pojav pa mu daje zanesljivost, da je bogastvo Kristusove besede neizčrpno in da lahko zasijejo nove luči tudi v novih rodovih. Kristusova enkratnost zagotavlja novost in obnovo tudi v vseh zgodovinskih obdobjih.

Seveda red manjših bratov – tako poudarja – pripada Cerkvi Jezusa Kristusa, apostolski Cerkvi, in se ne more izgraditi v nekakšen utopični spiritualizem. Hkrati pa drži, da je ta red nekaj novega v primerjavi s klasičnim meništvom in sveti Bonaventura je – kakor sem rekel v prejšnji katehezi – branil to novost pred napadi pariške svetne duhovščine. Manjši bratje nimajo strogo določenega samostana, lahko so navzoči povsod, da bi oznanjali evangelij. Prav prelom z nepremakljivostjo, značilno za meništvu, v prid novi prilagodljivosti je Cerkvi povrnil misijonsko gibčnost.

Na tej točki je morda koristno, da omenimo, kako tudi danes obstajajo pogledi, po katerih naj bi bila vsa zgodovina Cerkve v drugem tisočletju stalno nazadovanje; nekateri vidijo nazadovanje že takoj po Novi zavezi. V resnici pa »*Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt*,« Kristusova dela ne nazadujejo, ampak napredujejo. Kaj bi bilo s Cerkvijo brez nove duhovnosti cistercijanov, frančiškanov in dominikancev, duhovnosti svete Terezije Avilske in svetega Janeza od Križa in tako dalje? Še danes je resnična trditev: »*Opera Christi non deficiunt, sed proficiunt*,« napredujejo. Sveti Bonaventura nas uči celovitega in potrebnega, a tudi strogega razločevanja s treznim realizmom in odprtostjo za nove karizme, ki jih daje Kristus v Svetem Duhu svoji Cerkvi. In medtem ko se

ponavlja ta misel o nazadovanju, obstaja še druga ideja, tista »spiritualistična utopija«, ki se prav tako ponavlja. Vemo namreč, kako so bili nekateri po 2. vatikanskem koncilu prepričani, da bo vse novo, da bo nastala druga Cerkev, da je s predkoncilsko Cerkvijo konec in da bo nastopila nova, povsem »drugačna«. Prava anarhična utopija! In Bogu hvala, da sta modra krmarja Petrove barke, papež Pavel VI. in papež Janez Pavel II.,

po eni strani branila novost koncila in po drugi strani hkrati branila tudi edinstvo in neprekinjeno zgodovino Cerkve, ki je vselej Cerkev grešnikov in vedno kraj milosti.

V tem smislu se je sveti Bonaventura kot generalni minister manjših bratov odločil za tako usmeritev pri vodenju, v kateri je bilo povsem jasno, da novi red kot skupnost ne more živeti na »eshatološki višini« svetega Frančiška, v katerem vidi predokus prihodnjega sveta; obenem pa se je moral – ko ga je vodil zdrav realizem in duhovni pogum – kar najbolj približati najpopolnejši možni uresničitvi govora na gori, ki je bil za Frančiška vodilo, čeprav je upošteval meje človeka, zaznamovanega z izvirnim grehom.

Tako vidimo, da za svetega Bonaventuro vodenje ni bilo zgolj eno izmed opravil, ampak predvsem razmišljanje in molitev. Pri koreninah njegovega vodenja najdemo vedno molitev in misel; vse njegove odločitve izhajajo iz premisleka, iz misli, ki je razsvetljena z molitvijo. Njegovo delo generalnega ministra je vedno spremljal njegov tesni stik s Kristusom; zato je tudi napisal vrsto teološko-mističnih spisov, ki odsevajo duha njegovega vodenja in razkrivajo njegov namen notranjega usmerjanja reda, to je, da ne vodi zgolj z ukazovanjem in strukturami, ampak s tem, da usmerja in razsvetljuje duše, ko jih obrača h Kristusu.

Od teh spisov, ki so duša njegovega vodenja in kažejo pot, ki naj jo prehodi tako posameznik kot skupnost, bi rad omenil le enega, njegovo mojstrovino, *Itinerarium mentis in Deum* (*Potovanje duše k Bogu*), ki je »priročnik« mistične

kontemplacije. To knjigo je zasnoval na kraju globoke duhovnosti, na gori La Verni, kjer je sveti Frančišek prejel Kristusove rane. V uvodu avtor oriše okoliščine nastanka tega spisa: »Medtem ko sem premišljeval, kako se je duši mogoče vzpenjati k Bogu, se mi je med drugim prikazal čudežni dogodek, ki se je zgodil na tistem kraju blaženemu Frančišku, to je videnje krilatega serafa v podobi Križanega. Ko sem o tem premišljeval, mi je takoj postalo jasno, da mi tako videnje ponuja kontemplativno zamaknenje samega očeta Frančiška in obenem pot, ki vodi k njemu« (*Potovanje duše k Bogu*, Predgovor 2).

Šest serafovih kril je tako postalo simbol šestih odsekov poti, ki človeka postopno vodi k spoznanju Boga prek opazovanja sveta in ustvarjenin in prek raziskovanja duše same z njenimi sposobnostmi do poplavlja v zedinjenju s Trojico po posredovanju Kristusa in s posnemanjem svetega Frančiška Asiškega. Zadnje besede v *Potovanju* svetega Bonaventura, ki odgovarjajo na vprašanje o tem, kako je mogoče doseči to mistično občestvo z Bogom, bi morale seči globoko v srce: »Če si zdaj prizadevaš, da bi vedel, kako se to zgodi (mistično občestvo z Bogom), vprašaj milost, ne nauka, hrepenenje, ne razuma, zdihovanje molitve, ne študija črke, ženina, ne učitelja, Boga, ne človeka, temo, ne jasnine, ne luči, ampak ogenj, ki vse vžiga in predstavlja v Boga z močnim maziljenjem in gorečim čutenjem ... Vstopimo torej v temo, utišajmo skrbi, strasti in privide; stopimo s Kristusom križanim s tega sveta k Očetu, da bi potem, ko ga bomo videli, rekli s Filipom: *Zadosti mi je*« (prav tam, VII, 6).

Dragi prijatelji, sprejmimo vabilo, ki ga naslavlja na nas sveti Bonaventura, serafinski doktor, in se pustimo poučiti božanskemu učitelju; poslušajmo njegovo besedo življenja in resnice, ki odmeva v globini naše duše. Očistimo svoje misli in svoja dejanja, da bo mogel prebivati v nas in bomo mogli slišati njegov božanski glas, ki nas priteguje k pravi sreči.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Beninski pogled na mir ob Podaj MI Roko

V mesecu, ko obhajamo Duha Assisija, se mi zdi zanimivo, da prisluhnemo škofu Pascalu N'Koueuju, ki razmišlja o miru in o dolžnostih kristjanov (Cerkve) pri delu za mir.

Tudi v Afriki je veliko krvavih konfliktov, v katerih najbolj trpijo ubogi in slabotni v družbi.

Nesoglasja niso v prvi vrsti povezana z etničnimi in verskimi vprašanji, marveč s težko gospodarsko stisko ali pa s krivičnostmi, ki jim nočemo dati imena. Iz tega se rojevajo moralno pokvarjene ideologije, ki hranijo nasprotja. Ko je preziranih, nezadovoljnih in nepotešenih ljudi vedno več in vidijo, da nimajo več česa izgubiti, so pripravljene vzeti v roke tudi orožje. Začnejo uničevati in lomiti in to še poslabša položaj. Ognja z ognjem ne moremo pogasiti.

Zaradi tolikih nepravilnosti, nesreč, hinavščine in sebičnosti moške in žene iz nekaterih delov Afrike na skrivnem krenejo na nevarno in zelo drago pot v priložnostnih čolnih, potem ko so vse, kar so imeli, prodali za to pot. Takšno ravnanje ruši tudi družine. Kako naj bo mir v družini, če mladega očeta ni? Kako naj bo mir v družbi, če je veliko družin preizkušenih, nestabilnih, netrdnih? In kaj lahko pričakujemo od otrok, ki živijo v stalnem strahu, negotovosti, brez šolskega pouka, brez miru, večkrat brez zemlje, brez prihodnosti? Njihovo srce je v stalnem »potresu«, v stalni negotovosti.

Koliko je afriških izseljencev, ki jih v Evropi izkoriščajo brezvestni delodajalci! Mnogo jih je porinjenih v okolje prostitucije, v trgovino z mamilji, v oborožene skupine.

Ravno zato razumemo Kristusov klic, naj bomo *delavci za mir*. Na tem svetu je že preveč delavcev nesreče. Preveč je družbenih biričev! Tudi kristjani nismo vedno čisti. Koliko krivic povzročimo kristjani zaradi strahu: iz strahu, da ne izgubimo svojega delovnega mesta, svojega položaja, časti, ugleda, moči; iz strahu, da bili

ponižani, da bi izgubili dragocene, vendar zelo minljive privilegije ... Požrešnost, lakomnost, popustljivost, mlačnost, izdaje, laži, prikrivanja resnice, sokrivde pri krivičnostih, kompromisi v krščanski veri – skratka, vse, kar ni krščansko, postane najpomembnejše. *In tako se krščanska sol pokvari!* Toda svet potrebuje delavce za mir, ki jih imenujemo *Božji sinovi*.

In kdo so *delavci za mir*?

Tisti, ki z vsemi ljudmi živijo v miru. Tisti, ki jih ni strah, da osebni mir žrtvujejo za to, da posežejo v nesoglasja drugih, da bi jih spravili iz njihove razdeljenosti.

Tisti, ki so pripravljene na žrtve, da bi druge osrečili.

Tisti, ki vse naredijo, da krivice ne ostanejo nekaznovane, kar je strašna zadeva! *Greh mora biti kaznovan in krepost nagrajena!* Tega ne moremo uresničiti, če v nas ni strahu (spoštovanja) Božjega.

Za to so zadolženi očetje v družinah, župani, duhovniki, poslanci, predsedniki na različnih ravneh, sodniki. Preveč je vihravih, nekam hitečih, nasilnih, neuravnovešenih voditeljev, predsednikov, brez prave vizije prihodnosti. Škoda, da je tako. Vodja mora biti umirjen, zbiralec ljudi, miroljuben. Brez pravičnosti in odpuščanja je mir le navidezen, lažen.

Kdor spoštuje in pomaga spoštovati pravice žalostnih, stiskanih, ponižanih, tistih, ki so v neki družbi manjšina, postaja delavec za mir in zagotavlja družbeni mir. Postavi se v sredino med dva ognja, ki bruhata vsak svoj prav in ustvarjata konflikt ... Hoče ju spraviti v en sam ogenj spoštovanja, ljubezni, razumevanja. Neki odlomek v Mišni pravi: »Tri stvari so človeku na tem svetu koristne in mu bodo ostale za prihodnji svet: spoštovati svojega očeta in mater, opravljati dela usmiljenja, vzpostaviti mir med človekom in njegovim bližnjim«.

so vredni tega imena. Ali ni prvi vzgojitelj za mir prav družina? Ali niso prav starši tisti, ki dajejo svojim otrokom prve zglede in nasvete za mir? Če hočemo mir, preidimo k tradicionalnim družinskim vrednotam in ponovno ovrednotimo avtoriteto očeta, ki je v zglečnosti, blagosti in trdnosti.

Vsak dan se tam, kjer smo in delamo, odločamo za mir ali proti njemu. Vsak naš pogled je že nosilec miru ali pa njegovega nasprotja. Vsaka naša beseda, vsaka naša poteza, dejanje ... Toda najučinkovitejše orožje proti Satanu, ki

In še dodaja, da ima »študij Postave toliko vrednosti kot vse to«. To konkretno pomeni, da je potrebno odločno in s trdno voljo poslušati Božjo besedo in po njej živeti za mir med ljudmi.

Mediji širijo preveč nasilja in vnašajo v družine kriče moralni relativizem. Veliko vzgojiteljev zato odpove. Toda v zdravi vzgoji potrebujemo ravno trdne oporne točke, očete in matere, ki

je sovražnik miru, je MOLITEV, ponižna, polna zaupanja v edinega pravičnega in svetega **Boga**.

Pred vsakim dialogom molimo, naj nam Bog miru pomaga posnemati svojo pravičnost in svetost. Vedno se spominjamo, da je najboljši način za uničenje sovražnika v tem, da naredimo iz njega svojega prijatelja.

br. Pepi Lebreht OFM

Pogovarjamo se z našimi duhovnimi asistenti

Br. Marjan Potočnik OFM Cap

je duhovni asistent KB Vipavski Križ, KB Otlica in KB Podnanos

Br. Marjan, kaj ti pomeni biti duhovni asistent Frančiškovi bratom in sestram? Doživljaš to službo kdaj tudi kot breme?

Predvsem bi rekel, da mi pomeni biti duhovni asistent veliko obogatitev mojega Boga posvečenega življenja. Zadnji dve leti sem še bolj povezan s FSR. Prej pa sem se seveda pri pastoralnem delu srečeval z brati in sestrami, ki živijo karizmo sv. Frančiška v vsakdanjem življenju. Mnogi med njimi so ožji župnijski sodelavci.

Sam čutim, da je zelo pomembno in potrebno, da se Frančiškovi bratje in sestre med seboj povezujemo, spodbujamo, medsebojno bogatimo in seveda, da drug za drugega molimo. Tako smo lahko pravi oznanjevalci veselega oznanila.

Si tudi duhovni asistent FSR v župnijah Otlica in Podnanos, ki ju ne upravljate Frančiškovi bratje. Je zato ljudem kaj težje približati Frančiškovo karizmo?

V teh dveh župnijah je Frančiškova karizma že zelo dolgo navzoča. Naj omenim, da bomo prihodnje leto obhajali v Podnanosu 100. obletnico FSR. Bratje in sestre s svojo povezanostjo med seboj in z Bogom sami prinašajo v domače okolje in med ljudi, s katerimi se srečujejo, Frančiškovega duha. Res pa je, da se soočamo s pomanjkanjem novih članov, novih bratov in sester, kar je gotovo velika rana, velik izziv za vse nas.

V tem mesecu (novembru) praznujemo god naše zavetnice sv. Elizabete Ogrske.

Hoja za Jezusom je zahtevna, zato je pomembno in potrebno, da na tej poti tudi drug drugega spodbujamo.

Bratje in sestre s svojo povezanostjo med seboj in z Bogom sami prinašajo v domače okolje in med ljudi, s katerimi se srečujejo, Frančiškovega duha.

Na katerih področjih bi lahko poživili svojo poklicnost in poslanstvo?

Najprej bi rad povedal, da se bratje in sestre FSR že trudite živeti po evangeliju, kar je pravzaprav vodilo Frančiškovih bratov in sester. Vemo, da je hoja za Jezusom zahtevna, in zato je pomembno in potrebno, da na tej poti tudi drug drugega spodbujamo. Lepa priložnost za to so naša medsebojna srečevanja, ki naj bi temeljila v naši povezanosti z Gospodom v zakramentalnem življenju. To je zaklad, ki ga nosimo v krhkih posodah in zato potrebuje in zahteva več naše pozornosti. Le tako smo lahko verodostojni oznanjevalci evangelija in prinašalci Frančiškovega duha.

Pogovor pripravila Mateja in Metod Trajbarič FSR

Stati inu obstati

Mlaji s slavolokom *Zlatomašnik, bod' pozdravljen* in napisi *Stati inu obstati* in *Ave, zlatomašnik* so na veliki šmaren pozdravljali častitljivega slavljenca kardinala dr. Franca Rodeta tudi v Nazarjah. Gospod zlatomašnik je vodil somaševanje v kapeli s. klaris, številni verniki iz raznih krajev, okoli 30 jih je bilo v narodnih nošah, pa so sv. mašo spremljali večinoma v cerkvi in tudi zunaj pod šotori preko ozvočenja in slike na zaslону.

Ob vstopu so nazarska dekleta zapela *Stati inu obstati*, otroka Vid in Manja pa sta g. kardinala pozdravila z recitacijo. Sestre klarise so pele Slovensko mašo, ki jo je napisal g. kardinal, in druge njegove skladbe.

Pridiga g. kardinala je bila hvalnica našemu Bogu, ki »je Bog živih, ne Bog mrtvih. Ni Bog smrti, ampak Bog življenja. On je 'življenje in vstajenje' (Jn 11, 24) in nam prihaja naproti v Jezusu Kristusu. Njegova ljubezen gre do konca, do smrti na križu.« Bila je zahvala za Marijo – ki »jo je Jezus vzel k sebi in ji dal poln delež pri svoji slavi« in je »kot prva poveličana obljuba in napoved naše zmage nad smrtjo in vir upanja na poti v večno domovino« – in vzpodbuda nam vsem, saj smo vsi poklicani, »da močno zaživimo Kristusovo skrivnost in da smo upodobljeni po Njegovi smrti in vstajenju, kajti samo On nam odpira neskončna obzorja večnosti pri Bogu, samo On nam daje upanje na večnost. Bog nam daj nov pogled srca, da bi mogli to doumeti!«

Po sv. maši je po blagoslovu zadonela naša pesem »Marija, skozi življenje«, potem pa so slavnostni gostje na akademiji predstavili življenje in delo zlatomašnika g. kardinala, pogumnega sina slovenskega naroda, velikana duha in srca, uma in volje, tudi z glasbenega in jezikovnega vidika.

Zgodovinar prof. dr. France M. Dolinar je odlično orisal njegovo trnjevo in izjemno

bogato življenjsko pot – od doma na Rodici, preko begunskih taborišč v Avstriji, Argentine – Buenos Airesa, Rima, Pariza, Slovenije, službe ljubljanskega nadškofa in metropolita, prefekta Kongregacije za redovnike do kardinalskega dostojanstva. »S široko razgledanostjo, z neutrudnim delom, s svojimi briljantnimi nastopi, z neverjetno širino duha, s pokončnostjo in samozavestjo ... si je prislužil številna mednarodna priznanja ... le domovina se mu do sedaj še ni zmoгла oddolžiti s primernim« – čeprav nas, slovenske katoličane, s svojo kleno in jasno besedo in z zgledom nenehno »vzpodbuja k pokončnosti, samozavesti in krščanski doslednosti v vsakdanjem družinskem in poklicnem življenju«, ko tudi »pri vseh številnih in odgovornih službah, ki jih opravlja v vrhu katoliške Cerkve v Rimu, ostaja tesno povezan s svojo tako ljubo mu slovensko domovino«.

Muzikolog prof. dr. Matjaž Barbo je govoril o izjemni glasbeni nadarjenosti Fr. Rodeta in predstavil notno zbirko *Laudemus Dominum*. Faksimile po izvornih notnih rokopisih je izvrstno oblikoval Sine Kovič. Obsega skladbe za klavir, samospeve in zborovska dela, ki jih je Franc Rode napisal večinoma v mladosti. Prof. Barbo je bil, ko je »dobil v roke zbirko njegovih glasbenih del, dvojno presenečen: nad samim obsegom teh skladb, ki jih ni poznal, in hkrati nad njihovo umetniško prepričljivostjo«. Predstavljajo »najbolj žlahtno tradicijo domačega ustvarjanja« in so »izraz res pristnega muzikalnega navdiha, občutene domiselnosti in ustvarjalne sproščenosti.« Izžarevajo tudi težke življenjske okoliščine, ki jih je bil avtor deležen, vendar se vse to »steška v naravnost na Boga, ki nam daje življenje.« Vsekakor pa se nam te »mladostne navne malenkosti« – tako jih imenuje g. kardinal sam – razodevajo kot nespregledljiv odsev večne Lepote.«

Slavistka in etnologinja prof. dr. Marija Stanonik je poudarila, da ima g. kardinal ob »odličnem znanju vrste jezikov« tako izostren čut za slovenski jezik, da »nam je njegova klena in izklesana bodisi govorjena ali pisana materinščina za vzor – kljub temu, da je Franc Rode hodil v slovensko šolo doma komaj kaj, nato pa le na tujih tleh!« Pravi tudi, »da bi morala njegova knjiga *Za čast dežele* postati naš 'narodni katekizem'«. Posebej je izpostavila kardinalovo narodno zavest: »Moj rod – [seveda to velja za nas vse] – in moja narodnost me pogojujeta in določata, naj to hočem ali ne. Naj se zgodi karkoli, vselej bom reagiral kot Slovenec, ker sem nepreklicno povezan s svojim narodom in svojo deželo. Lahko sem svetovljan, jutri državljan Evrope, a najprej in temeljno – Slovenec po svojem mišljenju in vedênju. Čim bolj poznam svojo domovino, njeno zgodovino in posebnosti, tem bolj poznam sebe, tem bolj vem, kdo sem in kakšna je moja naloga v življenju« (*Za čast dežele*, 43).

Kardinalova rodna sestra, usmiljenka s. Cecilija, pa nam je predstavila nekaj zanimivih utrin-

kov iz mladosti »najmlajšega bratca Francita, sedmega po vrsti.« »Naš današnji zlati jubilar je že pri dveh ali treh letih jasno in odločno povedal: 'Jaz bom škof'. Zgodaj se je začel igrati za duhovnika«; že doma na Rodici in potem v begunskih taboriščih je 'maševal' – vse po latinsko, 'blagoslavljal z Najsvetejšim', pokopaval živalice (največ ptičke); izvrstno je tudi 'zvonil in pritrkaval' na 'klanfe'. Teta mu je sešila mašna oblačila, mašne plašče. Ko je on 'maševal', so morali vsi resno odgovarjati. »Mama in teta, tudi ata, so bili resni in so spoštovali te njegove, za njih svete 'obrede'. Zato so zelo pazili, da se otroci nismo smejali ...« je dobrodušno pripovedovala s. Cecilija. »Resnično, kar je postal potem, je že takrat predstavljal.«

»Rad sem živel in rad živim; rad sem bil duhovnik in rad sem duhovnik ...« je še dodal g. kardinal. »Življenje je čudovita priložnost, da v času, ki nam je dan, iz njega nekaj naredimo. Življenje je fantastično!«

Mozirski koledniki so velikemu Slovencu zapeli še *Slovenec sem* in nekaj drugih pesmi.

Bodimo pokončni in zavedni (zdravo samozavestni) Slovenci in Slovenske tudi mi! Z Marijo se zahvaljujmo Gospodu, ker je tudi nam pripravil prostor v večnem kraljestvu, in trudimo se v tej veri trdno 'stati inu obstati'!

Sestre klarise

† s. Marija Regina Jezusovega Srca

*Še mlada si se Bogu podarila,
da s celim srcem Njega bi ljubila,
da bi z vsem svojim bitjem Ga častila.
Zato v klavzuro si se ti zaprla,
da bi v molitvi tihi Njega zrla.*

*Za zagrinjalom Ga evharistije
ne gledaš več – ker v družbi si Marije
in angelov ... O, naj se k nam razlije
nebeška pesem večne aleluje
Gospodu, ki na vekomaj kraljuje.*

V rožniku, v mesecu Jezusovega Srca, se je poslovila od nas s. Regina. Mnogi ste poznali našo prijazno sestro po njenem nasmehu; tudi ona je številne od vas poznala, vas imela rada in vam ob obiskih z veseljem postregla. V zadnjih dneh življenja je še naročala, naj vas pozdravimo, se vam zahvalimo za vse dobro in vam povemo, da vas bo pričakovala pri Očetu ... Številni za njo tudi žalujete in veliko vas je želelo zvedeti kaj več o njej.

Opolnoči pa nastane vpitje:

**»Glejte, ženin gre, pojdite mu naproti!«
(Mt 25,6)**

Na takšno vabilo je naša s. Marija Regina Jezusovega Srca noč za nočjo, 25 let, vstajala ali pa sama pojoč budila sestre in hitela v kapelo, da smo skupaj posvečevale nočne ure s prepevanjem hvalnic Vsemogočnemu in prosile za Cerkev, za druge, za vas ... Prav ob času, ko je sicer po jutranjicah spet šla počivat, pa jo je, 22. rožnika, nebeški ženin odpeljal k večnemu bogoslužju.

Rozalija Senica – Zidarnova Rozika z Rečice ob Savinji – je bila drugi od sedmih otrok matere Marije in očeta Ivana. Dobra krščanska vzgoja v delavsko-kmečki družini je oblikovala mlado srce pridne in vesele deklice v trdni veri,

pravih krščanskih vrednotah, zlasti v ljubezni, ki jo je skrbno izkazovala staršem, mlajšim sestram in bratoma.

Ko se je kot srednješolka ob duhovnih vajah v frančiškanskem samostanu v Nazarjah srečala s klarisami, je trdno sklenila: »Če bom šla kdaj v samostan, k tem nunam že nikoli ne grem!« Kmalu potem pa je hodila k nam tako vztrajno, da smo morale popustiti njenemu moledovanju in smo jo sprejele še ne 18-letno. Zdaj vemo, zakaj se ji je tako mudilo ...

Presveto Jezusovo Srce, ki ga je že kot otrok posebej častila, jo je tako osvojilo, da se mu je hotela čim prej povsem podariti. Starejša sestra Marija je poizkusila vse, da bi jo odvrnila od te »neumnosti« in jo »spreobrnila«. Rozika pa ni in ni popustila. Naposled je namesto nje »prišla k pameti« Marija, ki je po dobrih dveh letih že prejela našo redovno obleko kot s. M. Mira.

S. Regina je preživela bogato življenje; čeprav še ni dopolnila 43 let, je 25 let služila Bogu v skritosti klavzure. Kot »klariški slavček« je naša Senica navdušeno prepevala ljubljenu ženinu. V duhu sv. Klare je dajala svetel zgle-

velikodušne in požrtvovalne daritve Gospodu v veseli pokorščini, v skromnosti, preprostosti. Prijaznost in pozornost do sosester in do drugih je več ko dvajset let izkazovala kot vestna kuharica.

Ko jo je Kristus z rakom pridružil svojemu trpljenju, da je na lastnem telesu dopolnjevala, kar primanjkuje Njegovim bridkostim za blagor Cerkev (prim. Kol 1,24), je pričevala o zgledni vdanosti v Božjo voljo. Na vprašanje, kaj bi rekla, če bi ji Jezus dal na izbiro ali ozdravljenje ali smrt, je mirno odgovorila: »Rekla bi: izberi Ti!«

Izbral je – in ji v mesecu svojega Srca odprl vrata večnosti ...

Sestre se iskreno zahvaljujemo njenim staršem in vsem, ki ste jo imeli radi, Alenki Bolta in vsem, ki ste ji pomagali, bratom frančiškanom, nadškofu dr. Marjanu Turnšku in vsem, ki ste jo z nami spremljali ob njenem odhodu. Bog vam povrni za vse molitve in izraze sožalja, za vse, kar ste naredili, da je bilo njeno slovo od nas pričevanje, da »ko razpade naš šotor bivanja na zemlji, nam je že pripravljeno večno bivališče v nebesih«.

G. nadškof pomočnik msgr. dr. Marjan Turnšek Pridiga na pogrebu s. Marije Regine

Drage sestre klarise, dragi duhovniki, redovniki in redovnice, dragi domači rajne sestre Marije Regine, dragi bratje in sestre!

Bog, ljubitelj življenja, ne želi smrti. Zato je vse ustvaril za nesmrtnost; ustvaril je stvarstvo, ustvaril še posebej človeka, tudi rajno s. Marijo Regino – je ustvaril za to nesmrtnost.

Nesmrtnost korenini v človeku v veri v Jezusa Kristusa, Gospoda, Božjega Sina, učlovečenega Boga, ki je umrl in vstal. In v moči te vere smo tudi danes zbrani ob tej uri slovesa od naše

sestre Marije Regine. Ampak samo v uri slovesa od tega zemeljskega obličja našega življenja. V tej veri nas utrjuje tudi resničnost Božje besede, ki smo jo pravkar slišali.

Ob pogrebu dragega človeka je prav, da kristjani začutimo, da je v ozračju nekaj zelo, zelo velikonočnega. Da je naš Bog zares Bog življenja, ne smrti.

To razodeva Božja beseda, ki opisuje, kako so žene v tistem jutru, prvem vstajenskem jutru, hitele h grobu. V središču njihove pozornosti je bil najprej grob; grob, ki je pravzaprav konec, najprej konec vsake človeške poti; grob, ki je kakor usta smrti, ki požirajo vse, kar je zemeljskega, in se zapro. Kamen pri grobu pa je znamenje moči smrti in ga nihče ne more odstraniti. Žene pa so presenečene ugotovile, da je bil tisto jutro kamen od groba odvaljen, odstranjen brez človeške pomoči. Kamen, ki je bil tako velik, da ga človek, en človek sam ne more odmakniti, je v Svetem pismu gotovo simbol smrti, ki použije vsakega človeka in ki se ji nihče sam ne more izogniti. Tokrat pa so žene doživele, da je bil kamen odstranjen. Odmaknil ga je nekdo drug. In tokrat ga je odmaknil za vedno. Od takrat naprej, od tistega velikonočnega jutra naprej grob ni več zaprt! Kamen je od groba za večno odvaljen!

Zato lahko danes v duhu, v upanju in v veri že uzremo, da je tudi grob rajne s. Marije Regine Srca Jezusovega že odprt. Še več, če pogledamo vanj, lahko v veri prepoznamo, da je tudi že prazen. Kajti smrt ne more zadržati človeka; tudi rajne sestre ne more zadržati stran od njenega Boga, od njenega ljubljenega nebeškega Gospoda.

In ko so vstopile v grob, so videle ne samo, da je grob prazen, ampak so videle tudi dva angela. Bog je tem ženam poslal sporočilo: »Kaj iščete živega med mrtvimi?« (Lk 24,5). Smrt za kristjana nima več moči. Pravzaprav je samo navidezna resničnost. Kajti kdor je z vero zasidran v Kristusu, kdor je v Njem, v Njem res živi, tudi če umrje.

Zato tudi mi svojih mrtvih, dragi bratje in sestre, ne iščemo na pokopališču med mrtvimi, ampak med živimi. Kakor za Kristusa velja: »Ni ga tukaj, temveč je vstal!« (Lk 24,6), tako v veri doživljamo tudi mi vstajenje svojih dragih.

Kdor je v Kristusu, je že nova stvar.

Kdor je v Kristusu, je v Njem že deležen Njegovega vstajenja.

In kjer je Kristusovo vstajenje, tam ni več smrti, ampak življenje.

Bog je zares domisel; domisel tudi, ko človeka pokliče k sebi.

Sestro Marijo Regino je poklical v mesecu juniju – saj je nosila ime »Srca Jezusovega« – v mesecu Srca Jezusovega, v mesecu Božje ljubezni.

Bog je domisel tudi zato, ker je rajno poklical k sebi ob 25-letnici njenega redovnega življenja. Pred petindvajsetimi leti so se za njo zaprla vrata klavzure. S tem je na simboličen način umrla svetu in se odprla življenju za Boga. V teh dneh so se vrata te klavzure zopet odprla, a na drugi strani; odprla so se tam, kamor tudi ve, drage sestre klarise, ne morete več za njo, vsaj v tem trenutku ne. Odprla so se ji vrata druge klavzure, ki nam je v tem trenutku še nedostopna, nam, ki ostanemo tukaj.

Klavzura, v kateri živijo sestre klarise, je za nas vse živo znamenje smrti; a smrti, ki nosi v sebi polnost življenja, namreč smrti temu svetu.

Zato lahko z upanjem in vero sprejemamo, da je življenje rajne s. Marije Regine doživelo odprtost v novo klavzuro, ki jo imenujemo nebesa. Tako kakor jo je imenoval apostol Pavel, ko je rekel: naša domovina, tista resnična domovina je v nebesih (prim. Flp 3,20).

V nebesih – smo lahko prepričani – bo pokojna sestra nadaljevala s tem, kar je živela v teh 25 letih. Tukaj je živela v nenehni, tudi telesni bližini evharističnega Gospoda, v neposredni bližini, češčenju in molitvi svojega nebeškega Ženina. Ta adoracija se bo zanjo nadaljevala v nebesih – na popolnoma drugačen način! Zdaj ga rajna sestra že doživlja; ne več v veri in upanju, marveč »v živo«. Kakor je tudi Pavel zapisal, da: kar oko ni vedelo, uho ni slišalo in kar v človeško srce ni prišlo – česar srce še ni čutilo – to je Bog pripravil tistim, ki Boga ljubijo. In ker je ljubila svojega Boga, svojega Gospoda, smo lahko prepričani, da ji bo naklonil to večno adoracijo v nebesih.

In kakor je tukaj prosila za vse nas, naj tudi tam prosi za samostan sester klaris, naj prosi za našo Cerkev na Slovenskem, naj prosi za nove duhovne poklice, za vse različne potrebe Cerkve po vsem svetu in tudi potrebe vsega sveta.

Veselimo se resničnosti naše vere, da bo Kristus z močjo, ki si more podvreči vse, preobrazil tudi sestrično telo, da bo podobno Njegovemu vstalemu in poveličanemu telesu!

Amen.

Sestre klarise

800-letnica reda ubogih sester sv. Klare

Leta 2009 smo se spominjali 800-letnice ustanovitve Reda manjših bratov, hkrati pa je to leto odprlo tudi triletno pripravo na leto 2012, obletnico ustanovitve reda ubogih sester sv. Klare.

Ker smo vsi člani velike Frančiškove in Klarine družine, je prav, da se skupaj pripravljamo na ta veliki jubilej.

Dogodek, ki se ga bomo posebej spominjali leta 2012, je Klarino spreobrnjenje, začetek njenega redovnega življenja, ko je leta 1212 na cvetno nedeljo ponoči pri Porcijunkuli iz Frančiškovih rok sprejela spokorniško oblačilo. Ta dogodek imamo, skupaj s prihodom prvih sester k Sv. Damijanu, lahko za začetek reda ubogih sester.

V triletni pripravi na 800-letnico karizme sv. Klare premišljujemo o:

- poklicu – ob izviri ponovno odkrivajmo istovetnost in povezanost med I. in II. redom (2009);
- kontemplaciji – v poslušanju, molku in pogovoru napredujmo s Kristusom na duhovni poti (2010);

- najvišjem uboštvu – razlaščeni zaživimo v pravem uboštvu, majhnosti, solidarnosti (2011);
- sveti edinosti, ki jo poglobljajmo v letu slovesnosti 2012.

Darovi za revijo Brat Frančišek

Od 1. 8. do 30. 9. 2010 ste za Brata Frančiška prispevali spodaj navedeni znesek.

Zelo smo vam hvaležni za vašo podporo, saj le z njo lahko izdajamo revijo. Kaže, da je jesenska ohladitev zadela tudi srca bratov in sestra, saj je darovalcev malo.

Upamo, da se bomo lahko v zimi greli ob vaši radodarnosti.

Obenem se opravičujemo krajevnemu bratstvu Tolmin, ker je v prejšnji številki izpadla navedba njihovega daru.

Objavljamo ga v tej številki!

KB Tolmin	100,00	Marinka Noč	20,00
Danica Sebanc	50,00	Petra Skvorc	15,00
Majda Mlinaric	50,00	Marija Mali	10,00

Voščilo treh provincialnih ministrov in opatinje klaris bratom in sestram FSR ob godu naše zavetnice sv. Elizabete Ogrske

P. Stane Zore OFM

Spoštovani bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda!

Ko se vam ob godu vaše zavetnice in velike vzornice vseh nas, sv. Elizabete, ki jo je Benedikt XVI. imenoval »evropska svetnica«, zahvaljujem za navzočnost in pričevanje v svetu, v katerem živite in delate, bi vam rad voščil z mislimi, ki jih je papež izrazil v pismu kardinalu Petru Erdődu ob 800-letnici rojstva sv. Elizabete, maja 2007.

V tem pismu poudari tri točke, za katere menim, da morajo biti temeljnega pomena za vsakogar, ki je v sv. Frančišku Asiškem odkril svojo pot uresničevanja evangelija. Najprej pravi, da sta jo njena starša »**vzgojila v zavesti dostojanstva posinovljenega Božjega otroka**«. Dostojanstvo Božjega otroštva je v tem času, ko smo kristjani kot luč in sol in kvas postavljeni v svet, v katerem je človek ob vseh visoko zvenceh besedah do konca razvrednoten, tisto svitanje na obzorju, ki more edino naznanjati začetek novega dneva. Zavedanje tega dostojanstva mora najprej postati prepoznavno v nas samih. Zavedati se moramo, da je biti Božji otrok dediščina, ki je človeku ne sme jemati noben gospodarski, politični ali verski sistem. Ko ne bomo dovolili, da bi dostojanstvo Božjega otroštva jemali nam, ga ne bomo dovolili tudi jemati drugim.

Potem papež pravi, da je »**Elizabeta zase sprejela program Jezusa Kristusa, Božjega Sina ... ki je prevzel podobo služabnika**«. Tudi sama je postala služabnica – najbolj ubogih, ki so v njej videli in doživljali svojo dobrotnico. Do te mere je postala služabnica, da je kot oporoko povedala, da nima ničesar drugega več, kakor obleko, v kateri je in v kateri naj jo pokopljejo. Vse ostalo so že dobili ubogi. To je program tudi za nas, zlasti letos, ko v Cerkvi na Slovenskem obhajamo leto solidarnosti.

Ko je Elizabeta svoje življenje oblikovala po življenju Jezusa Kristusa, je »sledila stopinjam Frančiška Asiškega«. **Za Frančiška in za vsakega, ki se pri njem navdihuje, se ljubezen do Boga in do bližnjega ne more izčrpati v poznavanju Božjih zapovedi in v bolj ali manj pobožno učenih razpravah, ampak se mora izraziti v konkretnih dejanjih krščanske dobrotelosti**, brez katere je vse naše krščanstvo in seveda tudi naše sklicevanje na sv. Frančiška prej posmeh evangeliju kakor pa navdušujoče in navdihujoče pričevanje za odrešenijsko evangelijsko delovanje.

Naj vam bo sv. Elizabeta s svojo življenjsko držo navdih za pogumno sprejemanje Božjih navdihov in njihovo izpolnjevanje v družbi tistih, ki najbolj potrebujejo vašo bližino.

Br. Štefan Kožuh OFMConv

Ob prebiranju današnje Božje besede (prim. Jn 1,47-51) me je prevzela moč Jezusovega pogleda. Je veliko več od pomoči pri orientaciji: da veš kje si in kam naprej. Njegov pogled mi lahko pomaga odkriti, kdo sem ... v njegovih očeh.

Jezusov pogled je izzivalen: »Kaj iščeta?«, prešine učenca, ki mu od daleč sledita (prim. Jn 1,38).

V zaletavem, omahujočem in strahopetnem Petru že od začetka vidi trdnost skale: »Ti si Simon ... Imenoval se boš Kefa – Peter!« (Jn 1,42).

Ko vidi nemoč in zapuščeno mrtvoudnega človeka, se mu približa in mu ponudi dar novega življenja: »Bi rad ozdravel?« (Jn 5,6).

Njegov pogled je tankočuten; ve za duhovno, pa tudi telesno lakoto množic, ki hodijo za njimi: »Kje naj kupimo kruha, da bodo ti jedli?« (Jn 6,5).

Ko je bil povzdignjen z zemlje, njegov pogled seže tisočletja naprej, prav do današnjih dni, tudi do mene: »Sin, glej tvoja mati!« (Jn 19,27). Zato nikdar več ne bomo sami.

Ljubeč Božji pogled je tisti, ki človeško krhkost preustvarja v junaško svetost. Tudi sv. Elizabeta je bila deležna moči Božjega pogleda, ko se je Gospod »ozrl na nizkost svoje deklice« in jo napravil za skrbno mater množice revežev. Kako čudovito Gospod je uporabil zemeljsko bogastvo in ga po rokah svete žene Elizabete, ki je prostovoljno izbrala uboštvo, pomnožil v tolažbo pozabljenim in zapuščenim.

Iskreno vam želim, dragi bratje in sestre, da bi se vsak dan zavedali moči Božjega pogleda, ki nas spremlja in spreminja tudi naš pogled, da bi mogli videti ... in delovati. »Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,40).

P. Milan Kos OFMConv

Dragi bratje in sestre v sv. Frančišku!

Elizabeta je bila najprej vzorna žena in mati ter znana kot ena najbolj plemenitih žena celotnega cesarstva. Zlasti jo je plemenitila **pristna zakonska ljubezen**. Kot poročena žena se je veliko časa posvečala molitvi, ročnemu delu in delom usmiljenja ter ob tem večkrat začutila tudi klic drugega ženina: »Hodi za menoj!«

Po moževi smrti se je popolnoma podala v svet ubogih. Obiskovala je hiše revežev in iskala živeti, da ga je razdeljevala siromakom. Vsa ta dejanja je spremljala z molitvijo. Eliza-

beta je nedvomno znala usklajevati obe razsežnosti življenja: **intimnost z Bogom in aktivno služenje ubogim.**

V življenju sv. Elizabete se kažejo drža, ki dobesedno izražajo evangelij Jezusa Kristusa: priznanje absolutnega Božjega gospostva; zahteva po tem, da se odpovemo vsemu in postanemo majhni kot otroci, da bi vstopili v Očetovo kraljestvo; izpolnjevanje nove zapovedi ljubezni do zadnjih posledic. Sama nase je pozabila do te mere, da je postala bližnja vsem potrebnim; odkrila je Jezusovo navzočnost v ubogih, odrinjenih iz družbe, lačnih in bolnih (prim. Mt 25).

Njen praznik naj tudi v vseh nas, Frančiškovih bratih in sestrah, razplamti željo, da bi **postajali orodje miru in se naučili vlivati balzam na rane našega časa**, počlovečevati svoje okolje in obrisati kakšno solzo. Razlivajmo srčno dobroto tam, kjer primanjkuje Očetovega usmiljenja. Zavzetost, ki jo je razsipavala sv. Elizabeta, naj spodbudi tudi našo zavzetost. Njen zgled in priprošnja naj osvetlujeta našo pot k Očetu, ki je vir vsake ljubezni.

s. M. Katarina Ambrož OSC

Dragi bratje in sestre tretjega reda!

Z vami se z molitvijo pripravljamo na praznik vaše zavetnice sv. Elizabete.

Ob praznovanju katerega koli svetnika in svetnice Frančiškovega reda (I., II., ali III.) z

navdušenostjo in s hvaležnostjo poglobljajmo medsebojne bratsko-sestrske vezi v zavesti, da so vsi ti »naši«, da smo deležni njihovega zasluženja, varstva in njihove pomoči in da smo tudi mi dolžni prispevati svoj delež k svetosti te vélike družine.

Prav posebej pa se veselimo ob praznovanju naših ustanoviteljev – sv. Frančiška in sv. Klare – in zavetnikov tretjega reda sv. Elizabete in sv. Ludvika, saj nam čisto na poseben način izpričujejo, da jim je bil Bog zares vse, da so se mu povsem posvetili in izročili ter zaživelj z njim v tako priskrčnem prijateljstvu, da za vse velja, kar pravi apostol Pavel:

»Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal 2, 20). Do tega pa so prišli po Božji milosti in po molitvi, ki jim je odpirala duhovni pogled (da so vedno globlje spoznavali brezmejno usmiljeno Ljubezen in Njegovo voljo), vzbujala plemenitost (da so želeli in hoteli delati samo to, kar je Bogu všeč) in jim dajala dovolj moči in vztrajnosti, da so dosledno vzdržali v koreniti hoji vsak s svojim križem za našim Odrašenikom in Gospodom.

Tudi vi, ki živite sredi sveta in imate veliko obveznosti, boste mogli najti čas za molitev, če le res hočete, če si prizadevate za ljubezen do Boga.

O sv. Elizabeti – ki se je použivala z usmiljenim in ponižnim služenjem najbolj ubogim v veliki in obsežni dobroti z vso svojo izjemno osebnostjo in edinstveno svetostjo, zaznamovano s tankočutnostjo do bližnjega, z nesebično in velikodušno ljubeznijo – pričuje duhovni voditelj Konrad iz Marburga: »Kljub njenim delom usmiljenja, Bog mi je priča, sem redko videl ženo, ki bi bolj gojila molitveno življenje.«

Prav ta globoka povezanost z Gospodom v molitvi ji je širila srce do trpečih in ubogih, saj se vendar ljubezen do Boga izraža v ljubezni do bližnjega.

Ta ljubezen ji je dajala duhovni polet in nadzemske veselje, ki jo je prevevalo kljub številnim težavam, stiskam, ponižanjem in preizkušnjam, ki jih je nosila s Kristusom.

Ostanimo povezani v molitvi in trudimo se vsak na svojem mestu za dosego evangeljskih idealov po zgledu naših svetnikov. Recimo, kakor je dejal sv. Avguštin: »Če so zmogli ti in te, potem bom tudi jaz.« Z Božjo pomočjo bomo zmogli. Naši bratje in sestre potrebujejo naš zglede dobrote. **Bodimo pogumni in velikodušni, vztrajni in zvesti, odločni in drzni pričevalci za Kristusa!**

Slovesne zaobljube FSR Kamnik

5. junij 2010 je bil za mnoge čisto navaden dan. Za nekatere pa je bil čisto poseben. Med te spadajo tudi novepečeni frančiškovi iz FSR KB Kamnik. V ptujskogorski baziliki, pod Marijinem plaščem, je pet kandidatov za FSR javno izreklo zaobljubo evangelijskemu življenju po poti sv. Frančiška Asiškega. Tako je zdaj naše bratstvo, ki je doslej štelo enajst bratov in sester, bogatejše za štiri sestre in enega brata. To so: Mojca, Ana, Cvetka, Dunja in Vinko. Slovesni obred zaobljub je potekal med sv. mašo, ki jo je daroval p. Boris Markež, tudi sicer naš duhovni asistent. Prisotni smo bili tudi »stari« člani, ki se udeležujemo mesečnih srečanj. Vseh tistih, ki se zaradi bolezni ali drugih zadržkov niso mogli udeležiti slovesnosti, smo se spomnili pri sv. maši. Po slovesnih zaobljubah smo imeli agape kar na zelenici za baziliko in uživali v prekrasnem vremenu in razgledih. Kar sam od sebe se ponudi verz: »To je dan, ki ga je naredil Gospod ...« (Ps 118,24). Sestra Dunja je rojena Ptujčanka in to je tudi po srcu, zato nas je razveselila z ogledom starega mestnega jedra pod vodstvom njene prijateljice Natalije. Druženje smo zaključili na njenem vikendu nad Kukavo, kjer smo v prekrasnem okolju poskrbeli še za brata osla. In to uspešno.

Izmenjali smo vtise, misli in res smo se počutili kot ena družinica. Vsi skupaj se zavedamo, da zaobljuba poleg veselja in hvaležnosti prinaša tudi dolžnosti in odgovornosti. Skupaj se bomo trudili, da bomo boljši oznanjevalci.

s. Marta Hribovšek

Srečanje bratstev PS FSR Maribor

Bratje in sestre krajevnih bratstev PS FSR Maribor, smo se srečali v soboto, 25. septembra 2010, v Slovenski Bistrici.

Srečanje, ki so se ga udeležili predsedniki, podpredsedniki, tajniki in blagajniki iz kar 16 KB (od 18) je potekalo v izredno lepem in prijetnem vzdušju, ki so ga ustvarili gostitelji srečanja – bratje in sestre iz KB Slovenska Bistrica ter osrednji »predavatelj« na srečanju, p. Joško Smukavec.

Dobrotelost in solidarnost sta bili glavni temi našega srečanja in razmišljali smo, kako so nam lahko sv. Frančišek in ostali serafinski svetniki za zgled in vzpodbudo. Nekaj časa smo namenili tudi pogovoru o delu tajnika in blagajnika v KB.

Povzeto po fsr.rkc.si

»Marija skoz' življenje«

Tak je naslov filma, ki prikazuje portret naše sestre in prve slovenske olimpijke v alpskem smučanju Majde Ankele Samaluk, režiserja Marka Cafnika in scenaristke s. Romane Kocjančič.

V nedeljo 26. septembra 2010, ob mesecu rožnega venca in prazniku Rožnovenske Matere Božje, je KB FSR Brezje skupaj z uredništvom verskih oddaj TV Slovenija po sveti maši ob 16. uri v baziliki Marije Pomagaj pripravilo kratko duhovno pripravo in ogled filma.

V polni dvorani nad zakristijo nas je najprej nagovoril o pomenu molitve rožnega venca naš duhovni asistent p. dr. Leopold Grčar OFM in primerjal to molitev za versko življenje z bitjem srca v našem telesu.

Sledila je kratka razlaga nastanka in snemanja filma scenaristke s. Romane Kocjančič in režiserja Marka Cafnika, ki nam je med drugim zaupal, da je pričevanje s. Majde tudi njega močno nagovorilo. Sestra Romana pa je s. Majdo spoznala prav na urah telovadbe, ki jih je vodila, in tako dobila idejo za ta film. Zanimivo je bilo, da je tudi povezovalc na tej predstavitvi, minorit p. Toni Brinjevec, povedal, da je bil njen študent na Fakulteti za šport. Vse dogajanje je popestril frančiškan p. Vid Lisjak s svojimi pevci, ki so nam zapeli nekaj prečudovitih pesmi.

Po ogledu filma smo sestri Majdi zaželeli vse najboljše za njeno 70-letnico, predsednik bratstva pa ji je izročil simbolično darilo z željo, da bi v FSR še naprej tako zavzeto in požrtvovalno služila svojim bratom in sestram, kot je do sedaj. V duhu miru in vsega dobrega smo odhajali iz dvorane obogateni za čudovito doživetje »kako lepo je, če bratje in sestre prebivajo skupaj«.

Br. Franc Herle FSR

Srečanje Frančiškovich pri sv. Urbanu

Na Krištofovo nedeljo, 25. julija smo se srečali člani Frančiškovega svetnega reda iz župnij Nazarje in Mozirje. Poromali smo k sv. Urbanu na Dobrovlje, na podružno cerkev župnije Nazarje. Imeli smo sv. mašo, ki jo je daroval nazarski župnik p. Franc Kovše. Pridružili so se nam tudi verniki, ki sicer niso člani FSR, tako smo svetišče povsem napolnili. V homiliji smo slišali duhovno bogate misli

iz življenja sv. Frančiška Asiškega. Saj res; sv. Frančišek je za vse čase - tudi nam za naš čas - vzor ljubezni do Boga in bližnjega, do sočloveka. Zato je še vedno enako aktualen kot je bil v svojem času pred 800 leti. Če se bomo po njem zgledovali, predvsem glede ljubezni do Boga in bližnjega, smo lahko tudi mi Jezusove priče in njegovo uporabno orodje za spreminjanje tega sveta na boljše. Pa tudi sicer: človekovo srce je ustvarjeno za srečo in hrepeni po sreči; vemo pa, da sreča domuje in prebiva v ljubečem srcu. Po sv. maši, smo se zadržali v prijetnem druženju, ob prepevanju lepih pesmi in imeli tudi agape-pogostitev. Frančiškov zgled in njegova priprošnja naj nam pomagata krepostno živeti!

Ivan Glušič iz Mozirja

Srečanje odgovornih za vzgojo NS FSR

Letos smo se drugič sestali na skupnem srečanju vseh odgovornih za vzgojo v naši domovini. To naše srečanje je bilo v soboto, 18. septembra 2010, pri krajevnem bratstvu Ljubljana-Sostro, s pričetkom ob 9.30. Začeli smo ga s pozdravi, molitvijo in seveda Frančiškovo pesmijo: V raju blaženem kraljuješ ... Vodila ga je odgovorna za vzgojo narodnega sveta FSR s. Andreja Štunf, kateri vsa pohvala za tako duhovno bogato predavanje. Sledile so delavnice v treh skupinah, kjer smo skupno ugotavljali: kdo smo bratje in sestre, kako načrtujemo vzgojno dejavnost v svetu bratstva, kako spremljamo »novozaobljubljenice«, kako spremljamo sestre in brate, če živijo po Vodilu, in kako bi to naredili? Pa tudi, kako skrbimo za razreševanje napetosti, če že nastanejo v bratstvu, in kako delovati, ko se sestre ali bratje oddaljijo iz bratstva. Ugotovili smo, da tega zadnjega v bratstvih hvala Bogu ni, z eno samo izjemo. Prav zato, ker je služba služenja odgovornega za vzgojo prav tako kot vsaka druga v FSR lepa, a hkrati odgovorna, smo skupno razmišljali, iskali poti in nove možnosti izvrševanja našega služenja sestram in bratom. Vsi smo se strinjali, da želimo učvrstiti našo povezanost, spodbujati drug drugega na tej naši skupni

poti služenja Bogu in ljudem. Zaključili pa smo z enotnim ugotovitvijo, da nekatera bratstva pogrešajo duhovne asistente. Večina nas je bila mnenja, da so prav oni tisti, ki so v bratstvu FSR pričevalci Franciškove duhovnosti in tisti, ki so deležni živega izkustva življenja bratstva po Franciškovem Vodilu. Tudi kot redovniki so globlje ukoreninjeni v Cerkev in predvsem poklicani, da pospešujejo občestvo s Cerkvijo. Prav zaradi te dvojne vloge lažje povezujejo bratstva v skrbi za vsakega brata in sestro, v prepoznavanju njegove duhovne poti kot tudi s predlogi novih izzivov. Opažamo pa, da so bratstva zaradi staranja v nevarnosti, da bi pozabila na pripadnost velikemu svetovnemu bratstvu, ki

je edinstveno poslanstvo v svetu, zato je nujno potrebna povezanost navznoter in navzven. Razšli in poslovali smo se z željo po še več takih srečanjih.

Mir in dobro, dobri ljudje!

Stanislava Gorenc FSR

Napovednik dogodkov

NOVEMBER 2010

- 5. – 7. 11. 2010 Kančevci – Duhovne vaje za sestre in brate FSR
- 5. – 7. 11. 2010 Kančevci – Svetopisemske figure (Pavla Zrim in br. Primož)
- 11. – 14. 11. 2010 Assisi (Italija) – Romanje postulantom, novincev in vzgojiteljev FSR v Assisi
- 12. – 14. 11. 2010 Gradec (Avstrija) – Simpozij »Klara Asiška: živo ogledalo življenja«, ki ga pripravlja p. dr. Paul Zahner OFM
- 19. – 21. 11. 2010 Kančevci – Duhovni seminar za zakonske pare (br. Vinko Škafar s sodelavci)
- 26. – 28. 11. 2010 Kančevci – Duhovne vaje s cerkvenimi očeti (br. Miran Špelič)

DECEMBER 2010

- 26. – 31. 12. 2010 Vipavski Križ – Osebno spremljane duhovne vaje v duhu sv. Franciška
- 29. 12. 2010 – 1. 1. 2011 Kančevci – Duhovna obnova s silvestrovanjem za družine in druge

JANUAR 2011

- 14. – 16. 1. 2011 Kančevci – Duhovne vaje za Franciškove otroke

APRIL 2011

- 8. – 10. 4. 2011 Kančevci – Duhovni kapitelj FSR 2011

Obljube Franciškovih otrok in mladine

Prva nedelja v mesecu oktobr je po vseh cerkvah, kjer delujejo Franciškovi bratje, Franciškova nedelja, saj ta sončni svetnik goduje 4. oktobra.

3. 10. 2010 je bil dan, ki se je neizbrisno zapisal v zgodovino župnije Nova Gorica-Kapela, kjer že 200 let živijo bratje franciškani, kajti na ta dan smo otroci in mladi prvič izrekli obljube Franciškovih otrok in Franciškove mladine.

Slovesni obred je bil med sv. mašo ob 18. uri in ob prisotnosti kapelskega občestva, predvsem pa naših staršev in članov Franciškovega svetnega reda. V teh dneh je minilo leto dni, odkar smo otroci in mladi izrazili željo, da želimo hoditi po poti sv. Franciška. Ta želja je postala tako velika, da smo se pričeli zbirati v skupini Franciškovih otrok, ki jo vodi-

mo mladi animatorji skupaj z našim duhovnim asistentom p. Krizostomom. Med petjem, ustvarjanjem in molitvijo smo na naših srečanjih spoznavali življenje sv. Franciška, ki smo ga zelo hitro vzljubili in nam je postal tista zvezda, ki nam kaže pot do Boga. Sv. Francišek je tako postal naš vzornik v ljubezni do bližnjega, Boga in vsega stvarstva.

V vsakem človeku vidimo brata in sestro, ki smo mu pripravljene pomagati, in na vsakem koraku želimo delati dobro in spoštovati stvarstvo. Tako mladi kot tudi otroci smo se na te obljube dobro pripravljali na naših srečanjih in duhovnih vikendih. Sv. Francišek Asiški je tako s svojo preprostostjo navdušil šest Franciškovih otrok in pet članov Franciškove mladine, ki smo si upali pred župnijskim občestvom obljubiti, da bomo v naslednjem letu po zgledu sv. Franciška in sv. Klare poglobljali svojo vero in spolnjevali nauke, ki nam jih daje Jezus. Obljube so najprej izrekli Franciškovi otroci,

sikateremu od nas se je ob koncu utrnila solza veselja in sreče. Po zaključku sv. maše smo se skupinsko fotografirali in priredili krajše slavje ob raznih dobrotah. Naši Frančiškovi otroci so nas s svojo prisrčnostjo, preprostostjo prijetno razveselili in vsi skupaj smo dokazali, da smo ENO – bratstvo sv. Frančiška.

Biti vesel, preprost in srečen – to je Frančiškov otrok, mladinec, brat ali sestra. Frančiškova duhovnost je za nas nekaj konkretnega in otipljivega, nekaj, kar živimo vsak dan in s čimer pričujemo o Božji Ljubezni. Prek naših srečanj smo se in se bomo še naprej trudili, da bi bili prav to in da bi znali posnemati sv. Frančiška in sv. Klaro na vsakem koraku našega življenja. Veseli smo, da se naše bratstvo še naprej krepi, posebej pa smo veseli vneme naših otrok in tudi vneme nas samih ter prosimo za obilo Božjega blagoslova tudi v prihodnje. Želimo si, da bi na poti, ki smo jo z obljubami pravkar začeli, vztrajali in rasli v pokončne in dobre kristjane in bi v vsakem človeku videli brata ter mu po svojih močeh pomagali. Še posebej si želimo, da bi moč za vse črpali iz svete evharistije.

»O moj Gospod, bodi zahvaljen za vse stvari.« Gospod, hvala ti, ker ves čas z nebeškega okna bdiš nad nami. Hvala ti tudi za ta dan, ki si nam ga dal doživeti, in za odgovorno poslanstvo. Pošiljaš nas v svet kot zvezde, ki svetijo in vlivajo upanje vsem bratom in sestram v FSR.

Mir in dobro.

Animatorji

nato pa še Frančiškova mladina. Po obljubah pa je naš župnik in duhovni asistent Frančiškovih otrok p. Krizostom blagoslovil Frančiškove križe-taučke in nam jih podelil v spomin in opomin na dan, ko smo izrekli obljubo Frančiškovih otrok in Frančiškove mladine. Ob koncu sv. maše je sledil nagovor z zahvalo predstavnice FSR Kapela s. Tine vsem otrokom in mladim, ki smo si upali stopiti na pot za rožo umbrijskih gora, kot pojemo v pesmi V raju blaženem kraljuješ. Ta dan je bil za vse nas mlade in otroke, za našega patra, starše in občestvo poseben dan, ki bo še dolgo odmeval v naših srcih. Mar-

Duhovni kapitelj za animatorje FO & FRAMO

Piran, 3.–5. september 2010

Bilo je jutro in bilo je popoldne, petek. In pod večer sta prišli še zadnji skupini: delegacija iz Vipavske doline in delegacija iz Ptuja. Vstopili smo v temačen prostor in zagledali mnogo znanih obrazov, ki so nas vprašujoče gledali. Posedli smo se v 53-kotnik in poslušali modrega Vladimira. Ko smo bili že zaspani od gledanja odlične miniserije Momo, smo zmolili, odšli vsak v svojo mehko posteljo in pri priči zaspali. Zjutraj smo se prebudili siti včerajšnje pašte, a vseeno lačni duhovne hrane. Tako smo se hitro umili, razgibali in pozneje začeli razglabljati o himni FO in FRAME. Bili smo preveč različni v skupinah, da bi dobili idealno, realno rešitev, zato smo raje po kosilu zaplavali v hladnem in osvežilnem morju. Tako smo prišli nazaj v samostan mokri. Ko smo se najedli napolitank, smo se po skupinah pogovarjali o vseh mogočih problemih, tudi o tistih, ki jih sploh ni, in našli takšne in drugačne rešitve. Bile so 3 skupine: prva nevednih (tisti, ki so bili prvič na kapitlju in niso poznali FRAME), druga

filozofov (tisti, ki so reševali svet in Frančiškovo mladino ali manj pametnejši in odrasli ljudje) in tretja – najbolj odgovorni, animatorji FO. Zelo smo se izmučili, saj smo se skoraj na pamet naučili kateheze Frančiškovih otrok. Ko nam je zmanjkalo moči in pameti, smo se lačni odpravili na večerjo, ki nam je zelo teknila, saj so jo pripravile odlične kuharice. Po večerji, zabavna večerja (oz. večer) z zabavno kosmato materjo in blond majhnim sinom, ki umira ob pijanem očetu. Kasneje je šla zabava z večerom samo navzdol. Potem smo šli še izkoristit večer za romantiko na obalo, najbolj zmešani pa so se tudi kopali. Nekateri so svoje kopanje nadaljevali še zjutraj in tako lepo preživeli sveže jutro v slankasti vodi. Po zajtrku smo se posedli v avtomobile in se odpeljali na ziher najzabavnejšo predstavitev solin ever. Preverjeno! Polni znanja in novih spoznanj smo šli še v faro gospoda Stanka k maši in prepevali naglas in s srcem. Ker se je naš vikend skupnega preživetja zaključeval, smo se odpravili nazaj v samostan na slastno kosilo, kasneje pa so nekateri pospravljali, drugi pa smo malo zakinkali. Tisti, ki so morje najbolj pogrešali, so se vrgli vanj, tisti, ki te potrebe nismo imeli, pa smo bili vanj vrženi za 20 eurov. Tak je bil še zadnji pozdrav poletju, domov smo se vrnili prijetno utrujeni.

Nasvidenje do prihodnjč!

Urban & Ana FRAMA

To ti dam, kar imam! (Apd 3,6)

Prvi vikend letošnjih jesenskih počitnic so bile na Sveti Gori pri Novi Gorici tridnevne duhovne vaje za srednješolce, na katerih se nas je zbralo 50 mladih, večinoma iz ljubljanskih frančiškanskih župnij, nekaj pa nas je prišlo tudi z dolenskih in notranjskih koncev Slovenije – Novega mesta, Sodražice, Grosupljega, Dobrega polja in Starega trga pri Ložu. Nekateri so se takih duhovnih vaj udeležili že večkrat, za druge pa je bila to čisto nova izkušnja. Ob prihodu so nas toplo sprejeli frančiškani, ki so nas vodili pri delu. Ne smemo pa pozabiti na kuharja in kuharico, ki sta poskrbela, da je vsak od nas domov prinesel kakšen kilogram več.

Vzeli smo si veliko časa zase in razmišljali o svojem življenju, sebi in drugih. Pri razmišljanju nas je vodil odlomek iz Svetega pisma o ozdravljenju hromege (Apd 3,1-10), saj je letošnje leto v Cerkvi še prav posebno v duhu solidarnosti in pomoči. Ta svetopisemski odlomek si bomo vsi zagotovo dobro zapomnili, saj nas je spremljal prav vsako minuto našega bivanja in smo se z

njim srečali na več načinov: preko glasbe, dramske igre, razlage in premišljevanja besedila ter v molitvi pred Najsvetejšim. Tako smo na primer na temo odlomka v glasbeni delavnici napisali besedila za pesmi, nekateri pa so napisali tudi lastno melodijo. Pri maši smo brali prošnje in zahvale, zgodbo pa smo celo dramsko uprizorili. Zadnji večer smo pojme, povezane z zgodbo, po skupinah uprizorili na različne načine v igri Activity.

Veliko mladih je že prvi dan izrazilo svojo ljubezen do glasbe. Tako smo ves čas duhovnih vaj veliko prepevali, naše petje pa so popestrili odlični instrumentalisti. Celotno delo je potekalo v sproščeni obliki, vendar pa ni manjkalo tudi resnosti. Včasih so nam voditelji delo popestrili tako, da so nas odpeljali na sprehod v naravo, kjer seveda ni smela manjkati kitarar. Vsak dan smo imeli tudi veliko prostega časa, ki smo ga porabili za spoznavanje sovrstnikov in ustvarjanje novih prijateljstev. Najbolj glasno pa je bilo v igralnici pri namiznem nogometu, ki so ga z nami kdaj pa kdaj odigrali tudi voditelji.

Vsem bo ta vikend duhovnih vaj zagotovo ostal v lepem spominu in upamo, da se srečamo tudi naslednje leto na prav tako zanimivih, a mogoče malo daljših duhovnih vajah.

Anja Truden in Tajda Sterle

Romanje na Brezje

V hladnem sobotnem jutru, 9. oktobra letos, smo se zbrali mladi iz frančiškanskih župnij Vič, center in Šiška, da bi skupaj romali v Brezje. Iz vsake župnije je prišel en pater, mladih pa nas je bilo pet. Čeprav smo bili vsi toplo oblečeni, nas je na začetku, ko smo v Tacnu pričeli naše romanje z blagoslovom, zelo zeblo. A smo vseeno z veseljem krenili na to romarsko pot. Daljši postanek smo imeli v Kranju, kjer smo se zaustavili pri mamljivo dišečem kiosku s kebabom in burekom ter hlastno zagrizli v naše kosilo. Nekateri smo si še preverili žulje in si zamenjali nogavice. Med potjo smo skupaj zmolili tudi rožni venec, sicer pa smo se tudi veliko pogovarjali, smejali in se prav dobro spoznali. Petnajst kilometrov pred ciljem smo se zaustavili, nekaj

malega spili in si razdelili piškote. Zaradi hudih težav s sklepi je eden izmed nas počakal v Podbrezjah na prevoz za Brezje, kjer smo se kasneje srečali. Na cilju, v baziliki Marije Pomagaj na Brezjah, smo v kapeli imeli tudi kratko mašo, pri kateri se je poznala tudi naša utrujenost, predvsem pri dveh patrih. Pred cerkvijo smo za spomin naredili še skupinsko sliko, nato pa smo se odpeljali domov. Upam, da se nas bo naslednje leto tega dogodka udeležilo še več. Meni je bilo všeč.

Tadeja Sax

Nagrada številčna izpolnjevanca

Poiščite 7 besed, ki jih zahtevajo opisi, in jih vodoravno vpišite v oštevilčena polja tako, da vsaki številki vedno pripada ista črka. Ob pravilni rešitvi boste v prvem in tretjem stolpcu prebrali geslo uganke.

- lahko motorno kolo, ki ima tudi pedale,
- okolica, sosesčina,
- lastnost, značilnost lenega človeka,
- mirno, zadovoljno življenje, navadno povezano z naravo,
- kdor oskrbuje cerkev, cerkovnik,
- ladja za prevoz nafte in tekočih goriv,
- rimska naselbina na območju današnje Ljubljane.

Sestavila ga. **Frančiška Pavlič**

1	6	3	9	14	
2	10	6	11	13	2
3	11	9	12	6	4
4	13	14	13	11	4
5	1	9	7	12	4
6	5	4	12	10	9
7	9	1	6	12	4

Pravilna rešitev nagradne igre v prejšnji številki se glasi:

« Adoracija Najsvetejšega »

Na uredništvo smo dobili 23 odgovorov in vsi so bili pravilni.

Izžrebali smo naslednje nagrajence:

- nagrada: **Marinka Kenda**, 5220 Tolmin
- nagrada: **Ana Alessandra**, 8000 Novo mesto
- nagrada: **Anka Pucelj**, 1000 Ljubljana

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo *Brata Frančka* do 5. decembra 2010. Tokratne nagrade so:

- nagrada: Roch Niemier, Po Frančiškovi in Klarinih stopinjah;
- nagrada: DVD Duhovni poklic;
- nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Nove oblike suženjstva, nove oblike pomoči

Nove oblike suženjstva

Suženjstvo se je spremenilo. Sicer smo napredovali in tako ni več očitnega nasilja, omejitve, transporta, odkupnin, izkoriščanja ter kupovanja in prodaje žrtev. Kljub temu v osnovi še vedno govorimo o trgovini s sužnji, torej o trgovanju s ljudmi, predvsem ženskami in otroki. Zanj je značilen odvzem prostosti kot posledica revščine in neznanja, kar se pogosto zgodi zaradi vojne, pomanjkanja zadovoljitve osnovnih človeških potreb in preganjanja in je značilno za države, iz katerih prihajajo ti novi sužnji. Prav tako trgovino s sužnji simbolizira izkoriščanje delavcev, predvsem tujcev, spolna zloraba žensk in otrok, trgovanje s človeškimi organi ter uporaba otrok vojakov. Suženjstvo je dandanes postalo pomemben posel.

Sužnji so posredno del našega vsakdana. Mogoče so banane, ki jih jemo, ali kava, ki jo pijemo, prepojene z znojem latinskoameriških ali afriških sužnjev. Morda so preproge, po katerih hodimo, stkali pakistanski sužnji, ženske, ki se borijo za preživetje, ali celo otroci. Zavesa, srjace, nakit in mnogi drugi industrijski proizvodi so lahko sad skrivnega in prisilnega dela žensk ali mladih iz Indije. Iz žog in igrač, s katerimi se igrajo naši otroci, pa lahko kaplja kri azijskih ali karibskih mladostnikov. Suženjstvo nas obdaja na vsakem koraku našega življenja.

So tudi druge, bolj prikrite oblike suženjstva, za katere država nima nobenega učinkovitega pravnega sredstva, kot so na primer nezakoniti priseljenci in njihovi otroci, ki ostanejo brez dokumentov in živijo na pol skrivno življenje. Te otroke njihovi starši ali drugi silijo beračiti in jih tudi tako izkoriščajo, v širšem pomenu besede zasužnjujejo. Delavci vsak dan na cesti čakajo na kombije, ki jih odpeljejo na delo, kjer preživijo ves dan v okoliščinah, podobnih suženjskim razmeram, in delajo za minimalno plačilo. So tudi takšni, ki so

kljub prvotnemu življenju na veliki nogi zašli v dolgove, postali reveži in začeli beračiti. Prav tako so tu mladi, izpostavljeni svetu drog in alkohola ter zaslepljeni z mitom uspeha in bogastva. Tukaj so tudi skrivni priseljenci, ki jih prisilno preselijo v zadrževalni center, kjer se znajdejo v ponižujočih okoliščinah. Mnogi so na poti do novega doma že veliko pretrpeli: ločeni so od domovine, natrpani v neprimernih stanovanjih, prenašajo pa tudi predsodke, zasmehovanje, ponižanje in razne oblike poskusa nadzora. Ti ljudje se selijo po Evropi in so postali duhovi brez istovetnosti in dostojanstva.

Vse te situacije v vernih ljudeh zbujejo mnogo vprašanja in dokazujejo, da tradicionalne oblike pomoči več ne delujejo.

Globalna pomoč

Ni več dovolj, da prispevamo nekaj hrane in obleke ali da opremimo kuhinjo za brezdomce. Raje spodbujamo učinkovite politične akcije, ki bodo ljudi opozorile na nastale položaje in jih spodbudile k uporabi proti nasilju in predsodkom. Poklicani smo, da radikalno spremenimo našo družbo in miselnost. Danes je bolj kot konkretne oblike dobrodelnosti (ki so tako in tako vedno nujne) potrebno spodbujati kolektivno mobilizacijo. Treba je prebuditi človekovo zavest in spremeniti naš način razmišljanja, kar nam bo pomagalo, da se spoprimemo z nastalimi problemi. V preteklosti so se takšne stvari dogajale na krajevni ravni. Danes pa moramo uporabiti nove oblike pritegovanja javnega mnenja in spodbu-

janja akcij, ki ozaveščajo ljudi o izključevalnih in rasističnih dejanjih, in jih razširiti na globalno raven. Potrebujemo glasne proteste, ka bodo raztrgali tančico tišine, ležečo nad vsem.

Nekatere verske skupnosti že povzdigujejo svoje glasove. Uporabljajo sodobne tehnologije in s tem poročajo o položaju, organizirajo odmevne dobrodelne proteste, pozivajo k državljski nepokorščini in spodbujajo razumne in daljnosežne dobrodelne ukrepe (med te uvrščamo Gibanje za pravično trgovino, verske mednarodne nevladne organizacije v okviru Združenih narodov, etično bančništvo, televizijske oglaševalske akcije o različnih vprašanjih ...). Ti podvigi imajo čedalje večji vpliv in motijo »ugledne državljane«. To so tudi nove oblike pomoči, o katerih govorimo. Mednje ne štejemo le dobrodelnosti kot nudenja materialne pomoči, čeprav je tudi to zelo dragoceno, ampak govorimo predvsem o mobilizaciji javnega mnenja proti lobijem, ki izkoriščajo številne ljudi, spodbujajo rasizem in vse oblike hinavščine, posledica tega pa so psihološko in kulturno nasilje, politični prisilo in tiranski pritisk na najšibkejše.

Če verniki ne bodo sprejeli novih oblik pomoči, če jih ne bodo vzeli resno in se vanje aktivno vključevali, bodo ostali sami znotraj sten svojega doma. Stene bodo postajale vse hladnejše in težje, z vse manj prostora za resnico in preroško karizmo, naraščajoča preobremenjenost s posvetnim malikovanjem, ki se osredinja na lastne probleme, obveznosti in tisoče nepomembnosti, pa jim bo sicer omogočala narediti korak naprej, vendar povsem brez dostojanstva.

Nove oblike pomoči bodo postale lakmusov test za ustvarjalnost in zvestobo. Pomagale bodo razlikovati med tistimi, ki živijo iz dneva v dan, z omejenim in negativnim pogledom na svet, ter tistimi, ki se odpirajo novim in prostranim možnostim, napolnjenim z izzivi in upanjem.

Ta članek je povzetek gradiva iz letošnje aprilске številke »Consacrazione e servizio«, revije Zveze višjih redovnih predstojnikov (USMI) v Italiji.

Prevedla in priredila Zdenka Pišek

Spolne usmerjenosti nove dobe in pastorala Cerkve

V zadnjih časih so vse bolj glasni različni aktivisti, ki se zgražajo nad odnosom Cerkve do homoseksualnih oseb. Vendar je takšno razumevanje površno. Za razumevanje odnosa Cerkve do sodobnih pojavov spolnih vzorcev se je potrebno seznaniti z okoliščinami teh vprašanj v družbi in vrsto cerkvenih dokumentov v odgovorom nanje. V tem sestavku pa bomo pogledali le obrise problema in navedli nekatere programe pastorale oseb z nagnjenji do istega spola.

Posebnosti spolnega vedenja

Posebnosti spolnega vedenja poznajo civilizacije od nekdaj. Odziv nanje in umestitev v posameznih kulturah in obdobjih pa je različen. Identiteti oseb moškega in oseb ženskega spola sta temeljni naravni danosti. Njuna vloga in temeljne pravice v družbi so splošno poznane in razumljive. Govor o spolni usmeritvi ali praksi pa ni na enaki ravni kot vloga osebe moškega in osebe ženskega spola. V medijih, politiki, pravu, zdravstvu in celo vzgoji se namreč širijo izrazi, ki ne temeljijo na označevanju identitete osebe po naravnem spolu, ampak glede na navzkrižne spolne usmeritve: »gej«, »lezbijka«, »biseksualec«, »transseksualec« idr. Glasniki teh spolnih vzorcev zahtevajo, da naj bi »enake pravice«, kot pripadajo moškemu in ženski, razširili na druge kombinacije partnerstev. Ljudem z zadržanostjo do tako prikazane »enakosti« in »temeljnih pravic in svoboščin« pa zagovorniki spolnega pluralizma očitajo »predsodke«, »homofobijo«, »nestrpnost«, »napad na človekove pravice«, »izključevanje« oziroma »diskriminacijo« ipd. V podporo te miselnosti na Slovenskem se je v zadnjem desetletju prelilo več kot milijon evrov

podpore slovenskega davkoplačevalskega denarja, prispevkov Evropske zveze in darov tujih ustanov. Vse navedeno se steka v predlog novega družinskega zakonika, ki želi pojem »družina« in »zakonska zveza« z vsemi pravicami vred razširiti za dve odrasli osebi katerega koli spola z otrokom, ki ga pridobita s posvojitvijo, osemenjenjem ali na kak drug način.

Katoliški pogled

Katoliški pogled na spolnost ima pred očmi osebo moškega in osebo ženskega spola z redkimi izjemami posebnih medicinskih primerkov. Postavljanje identitete osebe na podlagi usmerjenosti njenega spolnega čutenja in zanimanja pa je nekaj drugotnega. Izrazi kot je »gej« in ostali so politično in ideološko zaznamovani in neskladni s prepričanjem katoličanov, ki si prizadevajo za čistost. Tako je ustrežnejše govoriti o nekaterih moških in ženskah kot osebah z usmerjenostjo, nagnjenjem ali poželenjem do istega spola (person with same-sex attraction/orientation), osebah z usmeritvijo na oba spola, osebah z obratno spolno identiteto ipd.

Cerkev se tudi ne ukvarja toliko z izvorom pojavov različnih spolnih usmeritev in ne razsoja znanstvenih razglabljanj, kaj naj bi bilo prirojeno,

zapisano v genih, spremembah možganskega tkiva, kaj in kdaj vznikne iz psiho-socialnega razvoja ali travm, torej vplivov okolja ali morebiti iz zasvojenosti z odnosi oziroma s spolnostjo.

Za čustva, ki se nam porajajo, ali nagone, ki so jih sprožili, nismo odgovorni na enak način kot za ravnanje, ki sledi iz njih. In skozi odraščanje naj bi zoreli tudi v odgovornosti za svoje ravnanje v podporo dostojanstvu človekove osebe in v blagor človeške družbe. Čutenje privlačnosti do istega spola samo po sebi ni greh, medtem ko dejanja, torej spolni odnosi dveh oseb istega spola ali drugih kombinacij, so greh, katerega teža se presoja glede na to, koliko je tako početje vodila zavestna odločitev in svobodna volja. Tu bi bilo umestno tudi vprašanje o stopnji premišljenosti vstopanja v spolne odnose nasploh in o stopnji svobodnosti take odločitve v pretirano (homo) seksualiziranem okolju.

Nauk Svetega pisma

Stara zaveza nam daje cela poglavja o nedopustnih sprevrženostih. Tako med drugim beremo: »Ne smeš ležati z moškim kakor se leži z žensko; to bi bila gnusoba« (3Mz 18,22). V Novi zavezi dobimo še en opis: »Njihove ženske so namreč zamenjale naravno občevarje s protinaravnim, podobno so tudi moški opustili naravno občevarje z žensko in se v svojem poželenju vneli drug do drugega. Moški so počenjali nespodobnosti z moškimi in tako sami na sebi prejemali povračilo, ustrezno svoji zablodi« (Rim 1,26b-27). Izpostavimo poimenovanji dveh skupin oseb, ki po trditvi avtorja »ne bodo dediči Božjega kraljestva« (prim. 1Kor 6,9-10). To so »mekužneži« in »hotniki moških« (sodobni prevod: moške vlačuge in homoseksualci). Omenjen odlomek nam govori, da je ustrezna izbira na ravni dejanj spolnih odnosov povezana s pravico do odrešenja, sporna praksa pa šteje za greh in je kaznovana z zavrnjenostjo s strani Boga. Pravzaprav je odklon v spolnosti posledica že izvršenega odpada od Boga in malikovanja (Rim 1,18sl.).

Svetopisemski nauk je glede ravnanja v spolnosti preprosto razumljiv in neposreden, kar nekatere ljudi močno moti. V ZDA in Kanadi so že pred leti in danes tudi pri nas nekateri poskušajo uveljaviti razširjen zakon o podpihovanju sovražstva (»hate crime«), na podlagi katerega bi lahko podali ovadbo in sprožili kazenski pregon proti osebam, ki razglašajo svetopisemska stališča in izražajo javno neodobravanje homoseksualnosti, torej v prvi vrsti proti krščanskim pridigarjem in doslednim kristjanom. Seveda bi tak zakon grobo posegal v versko svobodo in celo v svobodo vesti pri odklanjanju posebnih spolnih vzorcev.

Novo upanje pa ponuja že apostol Pavel v nadaljevanju Pisma Korinčanom: »In taki ste bili nekateri. Toda bili ste umiti, posvečeni ste bili, opravičeni ste bili v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga.« Ta trditev izraža, da razsežnost odrešenja po Kristusu zajema tudi osvoboditev od posebnosti v spolnosti, torej spreobrnjenje in odrešenje od greha v spolnosti. Na tej trditvi delujejo različni krščanski programi v pomoč osebam, ki se srečujejo z istospolno usmeritvijo.

Krščanski programi

Exodus International (oz. Exodus Global Alliance) je medkonfesionalna organizacija, ki povezuje številne ustanove, pastore, zdravnike in prostovoljce, ki delajo v programih osvobajanja od homoseksualnosti preko medosebnega sočutja v duševnih stiskah, poučevanja resnice o človeku in milosti iz molitve (www.ExodusGlobalAlliance.org).

Njihovo osrednje sporočilo je, da je spolna usmeritev spremenljiva in da Jezus osvobaja od homoseksualnosti. S pomočjo svetopisemske podkrepljenega nauka, molitve, terapevtskega spremljanja in skupin za samopomoč skušajo osebe rešiti nagnjenj do istega spola oziroma jim pomagati do vzdržnosti v moči zavedanja resnice o človekovem dostojanstvu in Božji milosti. Prve tovrstne organizacije so nastale v sedemdesetih letih dvajsetega stoletja kot odgovor na podobne organizacije iz homoseksualnih krogov, ki so širile samo eno plat resnice. Ena od prodornih organizacij, PFOX (Parents and Friends of ExGays and Gays, www.pfox.org), spremlja družine, ki jih je prizadela homoseksualnost, in se bori za pravico do javnega razglašanja svobode od homoseksualnosti. Opora tega gibanja je leta 1992 ustanovljen terapevtski inštitut NARTH (National Association for Research and Therapy of Homosexuality). Njihova metoda sloni na »popravni terapiji« (reparative therapy), s katero skušajo pomagati posameznikom, da se odvrnejo od usmerjenosti na isti spol-k nasprotnemu spolu in utrdijo duševno ravnovesje za samostojno pot naprej.

Katoliška pastorala

Katoliška oblika pastoralnega spremljanja oseb z nagnjenji do istega spola se imenuje Courage. Na pobudo newyorškega škofa jo je leta 1980 začel duhovnik John F. Harvey s pomočniki. Metoda tega programa obsega 12 korakov, oblikovanih po vzoru anonimnih alkoholikov.

Danes deluje v 110 okrožjih po svetu in številnim osebam pomaga preko čistosti srca rasti v krščanski zrelosti in milosti ter doseči notranji mir preko prijateljstva, molitve in zakramentov (www.CourageRC.net).

Na Slovenskem je ta model pastorale skušal uveljaviti duhovnik Tomislav Roškarič, vendar so njegovo odprtost za dialog mediji in predstavniki subkultur predstavili v napačni luči kot katoliško potrditev njihovega vedenjskega vzorca in zahtev. Tomislav je po začasnem umiku iz pastorale pripravil bogato spletno stran z vsebinami iz tega področja in s sodelavci ustanovil anonimno spletno skupino Pogovori, toda njegov škof in pastoralna služba tega programa nista sprejela za uradno pastoralo, zato je to delo opustil.

Nebeški zavetniki

Doslej še ni bil razglašen poseben zavetnik za področje istospolne usmeritve. Sicer se v homoseksualnih krogih omenja mnogo svetnikov, a s sprevrženim pojmovanjem njihovih življenjepisov. Med univerzalnimi svetniki sta glavna zavetnika za čistost in zvestobo sv. Jožef in Marija. Nekateri predlagajo za to področje

svetnike, poznane po lastni borbi za čistost: sv. Marija Goretti je v obrambo čistosti izgubila življenje, sv. Avguštin iz Hipona je iz lahkoživega mladeniča postal zgled kreposti in lahko bi naštevati še druge.

Pred leti je nekdo »odkril in predlagal« primerne za zavetnika za to področje. To so sveti Karel Lwanga in drugih 21 mučencev iz Ugande, katerih god obhajamo 3. junija. Svoja mlada življenja (med trinajstim in tridesetim letom starosti) so kruto končali skupaj s predstavniki anglikanske cerkve po naro-

čilu poglavarja Mwange, ker so se odtegovali plemenski navadi, da mu dečki pripadajo kot spolni sužnji, od tega pa so odvrčali tudi druge. Torej so neposredno zgled krščanske države spoštovanja človeške osebe in telesne spolne nedotakljivosti ter poguma za nasprotovanje grešni (»primitivni« po besedah papeža Pavla VI.) družbeno-politični ureditvi (<http://www.StCharlesLwangaNtinda.org>). Imenovani so bili za zavetnike mladine afriške Katoliške akcije.

Vloga ljudi dobre volje

Kaj lahko storimo pri reševanju problemov na tem področju? Predlagajo nam molitev, darovanje, razglašanje in služenje. Molimo za vse osebe, ki so v duhovnem boju glede dostojanstva in čistosti, ter za njihove spremljevalce na poti osvoboditve. Darujmo podporne prispevke tistim ustanovam, ki nudijo pomoč, svetovanje ali ozaveščanje za prave vrednote. Razglašajmo resnico o dostojanstvu človeka v Božjih očeh, kjer koli v javnosti smo. Služimo z aktivno udeležbo v programih pomoči prizadetim osebam ali posredno z nudenjem storitev v pomoč tem dejavnostim. In Bog miru naj varuje naša srca ...

br. Tilen Gregor Urtelj OFM

Tomaž Čelanski

Življenje svetega Frančiška (30)

DRUGI DEL

6. poglavje

Kakšni so bili bratje, ki so stregli svetemu Frančišku, in kakšen je bil on do njih

102. To je v vsej ponižnosti in potrpežljivosti prenašal skoraj dve leti in se za vse zahvaljeval Bogu. Da pa bi mogel svojo pozornost še svobodneje usmerjati k Bogu in nebeškim

prebivališčem, saj ga je pogosto kar odneslo iz sebe, in da bi lahko obiskoval in se zadrževal v tamkajšnjih deloviščih in se v obilju milosti v nebesih pojavljal pred tako prijaznim in sijajnim Gospodom vesoljstva, je skrb zase zaupal nekaj bratom, ki jih je po pravici imel zelo rad. To so bili namreč kreposti možje, predani Bogu, ljubi svetim, prikupni ljudem; nanje se je blaženi oče Frančišek opiral kot hiša na štiri stebre. Za zdaj ne navajam njihovih imen, ker želim ustreči njihovi skromnosti, ki jih kot duhovne može stalno

prijateljsko spremlja. Sramežljivost je namreč kras sleherne dobe, priča nedolžnosti, razsodba zadržane duše, vzgojna šiba, posebna slava vesti, varuhinja dobrega imena in znamenje vsakršnega poštenja. Ta krepost jih je krasila, ta jih je pred ljudmi delala ljubeznive in dobrovoljne, ta milost je bila skupna vsem, vsakega posebej pa je še krasila posebna krepost. Eden je bil izjemno razsoden, drugi enkratno potrpežljiv, spet drugi slavno preprost, zadnji pa krepak v telesnih močeh in umirjen v dušnih nraveh. Z vso pozornostjo, z vso prizadevnostjo in z vso voljo so varovali dušni mir blaženega očeta in skrbeli za njegove telesne slabosti, ne da bi odganjali stiske in napore; tako so se popolnoma izročili v službo svetega.

103. A čeprav je bil slavni oče že dovršen v milosti pred Bogom in je med ljudmi tega sveta blestel v svetih dejanjih, je vendar razmišljal, kako bi začel z vedno popolnejšimi dejanji, in je kot več vojak v božjem taboru spet

podžigal nove vojne z izzvanim sovražnikom. Pod Kristusovim vodstvom si je zastavil, da bi naredil neizmerne reči, in je upal, da bo, čeprav z utrujenimi udi in že odmirajočim telesom, v novem boju zmagal nad sovražnikom. Resnični kreposti namreč ni mar za časovne meje, ko je pričakovana nagrada večna. Z zelo velikim hrepenenjem je plamtel po tem, da bi se vrnil k ponižnim začetkom, in se ob neizmerni ljubezni veselil v upanju ter svoje telo, čeprav je že prišel do skrajnih meja, skušal obvladovati kot nekoč. Povsem je odrezal od sebe ovire vseh skrbi in popolnoma udušil hrumenje vsake zaskrbljenosti.

Ker je moral zaradi svoje boleznij nujno omiliti nekdanjo strogost, je govoril: »Začnimo, bratje, služiti Gospodu Bogu, ker smo doslej komaj kaj ali zelo malo koristnega naredili.« Menil je, da dotlej še ni ničesar dovršil, in je v neutrudljivi vztrajnosti vedno upal, da bo lahko

začel kaj novega pri odločitvi za svetost. Hotel se je spet vrniti k služenju gobavcem in prezirati grozo pred njimi kot nekoč. Namenil se je bežati pred človeško družbo in se umikati v zakotne kraje, da bi ga tako rešenega sleherne skrbi in zaskrbljenosti za druge od Boga ločevala samo stena lastnega telesa.

104. Videl je mnoge, ki so vrveli k vodstveni in učiteljski službi; njihovo drznost je zavračal in se trudil, da bi jih z lastnim zgledom odvrnil od takšne kuge. Govoril je, da je pred Bogom dobro in sprejemljivo skrbeti za druge in da se spodobi, da si naložijo skrb za duše, da le v tem ne iščejo ničesar zase, ampak vedno in v vsem skušajo izpolnjevati božjo voljo. Ničesar naj ne cenijo bolj kot lastno odrešenje in naj ne pričakujejo ploskanja podrejenih, ampak njihov napredek, ne blišča vpričo ljudi, ampak slavo pri Bogu; naj si ne želijo predstojništva, ampak se ga bojijo; in če ga dobijo, naj se zaradi tega ne povzdigujejo, ampak ponižujejo; in ko jim ga odvzamejo naj ne bodo potrti, ampak naj se veselijo. Govoril je, da je zlasti v tem času, ko se je tako močno razrasla zloba in prekipeva pregreha, nevarno vladati in koristneje biti podrejen. Hudo mu je bilo, ker so nekateri opustili prvotna dela in ob novih izmislekih pozabili na nekdanjo preprostost. Zato je žaloval nad tistimi, ki so nekoč z vsem žarom hrepeneli po vzvišenih rečeh, zdaj pa so se spustili k najnižjim in ničvrednim, in ko so zapustili pravo veselje, se po polju prazne svobode spreletavajo in blodijo med praznoglavostmi in puhlicami. Prosil je torej božjo dobrotljivost za osvoboditev sinov in pobožno molil, da bi se ohranili v prejeti milosti.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Camino v Santiago v svetem Jakobovem letu

»Buen camino!«

Še sedaj odmevajo v ušesih izrečeni pozdravi ob srečanju z drugimi romarji z različnih koncev Evrope in sveta. »Ola!« »Buenos dias!« in najlepši in najpogostejši vzklik »Buen camino!«. Bila sem ganjena ob teh bežnih srečanjih, ki so nas, popolne tujce, za hipec združila in nas povezala v veliko romarsko družino, ki ima isto pot in cilj – poromati in dospeti k sv. Jakobu, Jezusovemu apostolu.

»Mars'k'téri romar gre v Rim, v Kompostêlje ...«

Tako govori Prešeren v svojem sonetu. Tudi mi kot naši predniki radi romamo na svete kraje, vsi pa romamo proti večnosti. Pravi romar nima pred seboj le poti in cilja. Na pot gre s srcem, polnim upanja, hrepenenja in pričakovanja, z molitvijo na ustnicah in tiho mislijo, da se ga bo Gospod milostno dotaknil, ga uslišal.

Naše romanje, naš camino, moja pot ni bila najdaljša, najbolj naporna. Bila pa je lepa, polna doživetij, toplih prijateljskih odnosov in medsebojne ljubezni. Bila je tudi polna želja in radovednosti po odkrivanju in spoznavanju neznanega sveta in novih ljudi. Videla sem solze v premnogih očeh, solze stisk, nemoči in priprošenj, pa tudi solze upanja in zahvale. Poromali smo z vseh koncev Slovenije in večina od štirinajstih udeležencev se nismo poznali. Že prvi večer so se med nami stkale iskrene prijateljstva in pater Peter Lavrih, vesel naše ubranosti, je navdušeno vzklikal: »Poglejte, kaj dela camino!«

Molitev v mraku pred začetkom camina in nato vse dni pred pričetkom hoje nas je trdno povezala in nam vlivala

moči preko dneva, kadar smo opešali zaradi žuljev in bolečin v nogah in ramenih. Pri vsakodnevnih svetih mašah smo s patrom Petrom doživljali poglobljene duhovne trenutke. V trenutkih tišine dneva, po neskončnem prestavljanju nog je bil naposled vsak sam s svojimi mislimi, s svojo molitvijo. Potem ko sem nekaj časa tiho molila, sem zašepetala: »Gospod, sprejmi mojo utrujenost, moje bolečine in mojo nemoč kot molitev.«

Camino je romarska pot – je tudi hoja, hoja in kar naprej hoja. Hoja po ravnem, navkreber, navzdol, v dežju in soncu, rahlem pršenju, v vetru, megli. Je bolj ali manj naporna, vendar lepa, ker ima svoj smisel in cilj. Romar nosi v srcu hrepenenje in pričakovanje. Prepoznaš ga po Jakobovi školjki, po leseni popotni palici, težkem nahrbtniku, potrpežljivosti in vedrem razpoloženju.

Pot vodi po podeželskih poteh, ki se včasih približajo prometnim cestam. Včasih se prašna pot spremeni v kamnito, pa spet v stezo, kolovoz, z asfaltom prevlečeno cestišče. Pogosto jo od travnikov in polj ločijo starodavni suhozidi, poraščeni z mahom in drugim rastlinjem. Pelje čez srednjeveške kamnite ločne mostove, čez potoke, suhe struge, reke, skozi številne vasi in mesta. Iz vasi prehaja pot preko jesenskih koruznih polj in travnikov, pašnikov, skozi hrastove in kostanjeve hoste, skozi mešan in borov gozd, mimo razkošnih rastišč praproti, bujnega vijoličasto rdečega jesenskega resja, pomešanega z rumeno cvetočimi grmovnicami, preko nasadov osvežujoče dišečih krošenj evkaliptusovih dreves. Galicijsko še neoskrunjeno podeželje nas prevzame. Vasice s starimi kamnitimi hišami, ka-

mnitimi zidovi, hlevi, gospodarskimi poslopji in značilnimi majhnimi kaščami za koruzo, prostranimi polji, travniki in pašniki, čredami živine, ostarelimi pastirji, z ostanki govna na cestišču, ki se jim moraš umikati, v zraku oster

vonj po gnojevki, po kmečkem in prvobitnem. Ljudje so prijazni, z njimi si izmenjujemo pozdrave. Vse to doživljamo kot idiličen, pretekli svet našega otroštva, ki je pri nas že skoraj pozabljen.

Na vzpetinah, kot bele golobice, gnezdiyo majhna mesta s pridihom preteklosti, skromne, slikovite hiše z oboki in starimi kamnitimi cerkvami. V naseljih pričakuje romarje »refugio« s prenočišči. Sobe v teh zavetiščih so skupinske s pogradi in skupnimi kopalnicami, kjer romar spere ves znoj in prah s svojega utrujenega telesa in si kaj opere. Spanje je tu pravo doživetje, saj prenočuje z ljudmi različnih starosti, narodnosti, stanov. Smrčanje z nedoločljive smeri zaziblje utrujene popotnike v daljši ali krajši spanec.

V zavetiščih in po vsej dolgi poti udeleženci camina zbirajo žige v knjižico »Credencial del Peregrino« – romarjev potni list, ki dokazuje, da je prehodil camino. Vsaj sto kilometrov je potrebno prehoditi peš, da popotnik prejme na cilju potrdilo, da je pravi »kompostelski romar«.

Večer konec četrtega dne. Prispemo do Monte do Gozo in v daljavi ugledamo cilj

naše poti. Zjutraj petega dne smo že pred težko pričakovanim svetiščem svetega Jakoba. Prehodili smo 111 kilometrov.

Kako veličasten pogled! Ogromna cerkev, zgrajena iz trdega granita, značilne španske arhitekture, zgradba s patino preteklosti. Prevzame te s svojo mogočnostjo. Skozi sveta vrata, odprta le v Jakobovem letu, hitimo, da bi objeli Jakobov kip. Potem se za hip ustavimo pred njegovim grobom. Apostolu zaupamo svoje stiske, molimo, prosimo in smo hvaležni, da smo lahko tukaj. Ne smemo zamuditi še slovitega nihanja velike kadilnice, ki napolni prostor s prijetnim vonjem kadila. Pred cerkvijo in ob njej je ves dan živahno, prihajajo romarji, ljudje se zbirajo ob skupinah pevcev in muzikantov in vsi se počutimo kot ena družina. Težko se poslovimo s tega svetega kraja, kjer smo pustili svoje skrbi in polni upanja odhajamo iz Kompostele.

Romanje nadaljujemo k nebeški Materi v Lurd, da bi jo počastili in se ji priporočili. In potem odhod domov. Z vlakom. Enakomeren zvok kolesja po tirnicah nas umiri in še spomini pravkar doživetega se prepletajo z mislijo na dom. Pristrčno, s kančkom nostalgije se poslovimo. Še se bomo srečali!

Jakobova pot je na nek način odmiranje starega in rojevanje novega. Romar gre od vzhoda proti zahodu, od jutra proti večeru. Vsak dan se začne z zarjo novega dne, s svetlobo. Kristjani pa verujemo v neskončno svetlobo.

Romarka Majda iz Solkana

»Camino«...

Eno samo življenje imamo, ki nam od Boga bilo je dano, njega molimo, slavimo in se podamo na »camino«...

Se na prehodu v Vrtojbi začena primorska pot, ko pater Peter, z ostalo družbo, iz Ljubljane se pripelje kot gospod...

Do Trevisa teče vse kot za šalo, na letališču pa doživimo prvo štaló. Problem so najprej dokumenti pa imena ter pohodne pal'ce. Ko vse z muko uredimo, ter dvournó zamudo preživimo, šele odleti Ryanairovo letal'ce.

V Barceloni srečno se na tla spustimo in za las spalni voz ulovimo. Na spalniku smo noč prespali ter zgodaj zjutraj se v Sarrio pripeljali ... Tu se pravi naš »camino« je začel in vso pot vsakdo od nas, kakor hotel ali zmogel hoditi je smel.

21km in pol do Portomarina smo prvi dan hodili ter se zvečer v varnem »rifugiotu« nastanili ...

Si najprej telo in dušo smo odpočili, nato s prijatelji Korejci v cerkev smo krenili. Pred oltar smo pokleknili, ter se svete maše udeležili...

Ker Sveti Duh v nas je deloval, smo za roke se prijeli, ter vsak v svojem jeziku k istemu Bogu smo molili ...

V »rifugiotih« na skupnih ležiščih smo prespali, vsak dan zgodaj zjutraj smo vstajali, se umili, molili, z zajtrkom in Božjim blagoslovom telo in dušo si krepili ...

Končno, vsi trudni, prispeli smo v Santiago, kjer na oltar svetemu Jakobu, oddali vso našo smo »prtljago«. Za milosti smo ga prosili, saj sedaj k njemu lahko zatečemo se v vsaki sili ...

Ker Compostela starinsko je okrasje, smo spoznali vse njeno veličastje.

Ves čas za soncem smo hodili, se skoraj konca Zemlje dotaknili ter naš »camino« s tem sklenili...

Ker v Španiji se javna stavka je zgodila, zopet sv. Jakoba smo sprosil, da za las, vse vlake za domov, smo ulovili ...

Med potjo še v Lurdu smo pristali, da Bernardko Lurško bi spoznali.

Pred votlino Marije pokleknili in nas vse še enkrat ji priporočili.

Z mašo, križevim potom ter procesijo se od nje smo poslovili ...

Preko Francije in Švice v Nemčiji smo pristali.

V Münchnu glavne značilnosti spoznali, ter dokončno se domov podali ...

Naporen, a lep in veličasten bil je ta naš »camino«, smo sklenili, ko zagledali smo, našo domovino ...

Ker družba ta zares bila je krasna, smo se odločili, da srčno radi še kdaj bi se dobili, da preveč hitro »camina« ne bi pozabili ...

Romarka Anamarija iz Nove Gorice

Nova stanovanja – veselje za kristjane v Jeruzalemu

Zadnji teden letošnjega septembra je dokončno prekipelo tudi v Betfage ob Oljski gori v Jeruzalemu. Ni prekipelo tako, kot je demonstrantom po evropskih državah, ampak je prekipelo veselje. Dolgo je trajala priprava na ta slovesni teden.

Večkrat smo že poročali o dejavnosti kustodije Sv. dežele v Jeruzalemu, posebno v zvezi s projekti gradnje stanovanj za kristjane. Zadnjih pet let je tudi Komisariat za Sveto deželo v Sloveniji organiziral letne dobrodelne akcije, pa tudi darovi, ki jih Cerkev zbira kot dar za Sveto deželo, in vse to se je stekalo v projekt gradnje stanovanj za kristjane ob cerkvi, kjer je Jezus začel slovesni vhod v Jeruzalem, v Betfage. V zadnjem letu smo tudi dobrotniki tega projekta že kar nestrpnó čakali na izročitev ključev novim stanovalcem in družinam. Zapletalo se je pri dovoljenjih s strani izraelskih oblasti. In tako je končno prišel zadnji teden v septembru, ko je bil čas za veselje.

Kustodija Sv. dežele je v Jeruzalemu že v otomanskem času reševala bivališča za kristjane. Takrat namreč, v času turškega imperija, kristjani niso imeli pravice posesti. Zato je bila edina možna rešitev, da je bila katoliška ustanova nosilec lastninske pravice in stanovanja je dajala v brezplačni ali delno plačljiv najem glede na premoženjsko stanje družin. In praksa se je skozi 400 let otomanske obrasti ukoreninila. Tako ima Kustodija v starem delu Jeruzalema nad 500 hiš in še 200 zunaj obzidja starega mesta, v katerih prebivajo krščanske družine.

Novi projekt gradenj v Betfage pa je nastal zaradi izseljevanja kristjanov iz Izraela in Palestine. Kustodija je tako priskočila na pomoč krščanskim družinam z mednarodno dobrodelno krščansko akcijo in na svoji zemlji v Betfage, na izraelski strani Oljske gore, zgradila 68 stanovanj, od 4- do 6-sobnih. Krščanske arabske družine so še vedno večgeneracijske, tako da tudi starejši živijo doma in je družina velika. P. Dobromir, ekonom kustodije, ki je v zadnjih letih vodil postopke gradnje je povedal, da so najemnine za takšna stanovanja blizu 1000 dolarjev, kristjani pa bodo prispevali četrtno vsote, glede na premoženjsko stanje, drugi še manj, nekateri pa nič. Tako bo v novem naselju živelo nekako 500 ljudi in cerkva Jezusovega slovesnega odhoda v Jeruzalem jim bo za občestveno središče. Od začetka priprav in načrtovanj je minilo 15 let in ta čas je vedno budil upanje, da bodo krščanske družine le uspeli ustvariti svoj dom v Jezusovi domovini. Zaradi izseljevanja

Darovi za Sveto deželo 5. 8. 2010 – 30. 9. 2010

- 240 € Župnija Lj. – Bežigrad;
- 100 € Čebular Milena;
- 65 € Ocepek Maks;
- 50 € Beravs Nikolaja, Beravs Vlasta,
- Kisovec Zvonka, Vasle Janez, Vončina Adela;
- 20 € Kolar Marija, Mohar Katarina, Zupančič Jože;
- 15 € Švara Zorka;
- 12 € Stanič Stanislav, Stanič Stanislav;
- 10 € Gajšek Marija, Salobir Cvetka, Zebaljec Ana;
- 5 € Berdavs Nadica, Hočevnar Jožefa,
- Martinčič Irena, Roglič Ivana;

Bog povrni!

Uredila: Tatjana

kristjanov iz Sv. dežele se je že ustvarila bojazen, da bo dežela ostala muzej mrtvih kamnov, ki jih bodo romarji hodili obiskovat. Ta pridobitev pa je to bojazen omilila, čeprav še vedno ostaja.

Zelo potrebno je podčrtati še naš slovenski prispevek. V akcijah za pomoč kristjanom v Sveti deželi smo v zadnjih 5 letih zbrali kar za eno stanovanje in pol. Presenetljiva darežljivost slovenskih romarjev, ki so že bili v Sveti deželi in so ta projekt hodili tudi opazovat. Stanovalci novega naselja ne bodo nikoli mogli spoznati dobrotnikov, ki so jim omogočili nova bivališča, vedeli pa bodo, da so to storili njihovi bratje in sestre po veri v Jezusa Kristusa. Ponovno bi se rad tudi njihovem imenu zahvalil vsem dobrotnikom, ki redno podpirate projekte v Sveti deželi, pa čeprav ste redno imenovani v reviji Brat Frančišek. Zahvala velja vaši krščanski darežljivosti, ki jo namenjate skupnosti v Sveti deželi.

p. Peter Lavrih, komisar za Sveto deželo

Z Notranjskega na Špansko leta 1887 – 1. del

Moralo je biti okrog svetega Miklavža, kajti z bratrancem sva se zelo trudila, da bi bilo čim več »neprestanih in sitnih prošenj« stare matere in tete uresničenih. Drv je bilo sedaj v obeh »kištah« še preveč, tudi pod pečjo jih je bilo polno. Treba je bilo pokazati silovito pridnost (ki bi jo sicer težje našli), kajti Miklavž se je bližal in skupaj z njim tudi skrivnostni pogled v škrinjo v kašči, ki se je prav tako zgodil le enkrat na leto ...

Ja ta škrinja v kašči! Še sedaj jo gledam v duhu. Bila je iz češnjevega lesa, politirana in zato se je lepo svetila, bolj kot danes fino lakirane stvari. Les so znali stari mizarji gladiti tako, da se je zasvetil na poseben način ... In ta škrinja je imela prav tak, plemenit lesk.

Kašča je bila nekaj posebnega, saj so že stopnice, ki so vodile tja, navdajale hodca s posebnim strahospoštujočim pričakovanjem. Vrata so slovesno škripala, da bi v vsej hiši takoj oznanila, da se je nekdo upal ali vsaj poskusil vstopiti. Da, kašča je bila svetišče, kajti tu je bilo v pregradih žito in ostali dragoceni pridelki notranjske zemlje. Tudi lustru so viseli v njej – v obliki klobas, prekajenih pleč, špeha in ostalih neizmernih dobrot. Tja smo le občasno hodili s svečo ali pa z laterno na petrol, ki je bolje svetila, če si jo držal malce postrani. O, kakšni detajli!

Ampak, škrinja ...! Tudi če bi si drznili izmakniti ključ stari materi, bi se je ne upali odpreti, saj je bila tako kot tabernakelj v cerkvi svete Marjete; sveta je bila. To razumete? Verjetno ne povsem, kajti govorim o občutkih, ki so že davno izginili iz naših duš. Občutkih silnega SVETEGA, ki se je seveda držal vseh svetih reči v cerkvi, pa tudi svetih reči doma, v Bogkovem kotu, svetih podob in se ve, križa, ki je bil nad vsem! Tako je bilo na deželi, v tistih čudnih časih, v petdesetih letih. Svetosti tedaj še ni nihče odpravil. Mi otroci smo jo še čutili, potem pa je počasi izginevala. Ali je še kje, vsaj v obrisih,

v slutnjah, tega si ne bi upal trditi ... Takrat pa je bila tako intenzivna, da je bila trdnejša kot kamen – in kamen je na Notranjskem zelo trd.

Potem je prišel dan, ko sva lahko z bratrancem (sestrična in mali Jožek še nista bila rojena) smela s staro materjo pogledati v škrinjo v kašči. Na levi strani je imela skrivnostni predal. V posebnem škrinju so bili nekakšni papirji, popisani s skrivnostno pisavo in pečati. Šele kasneje, v gimnaziji (latinščina je bila tedaj samo prostovoljen tuj jezik), sem poskual razvozlati stare, nič kolikokrat preganjene papirje, kjer je pisalo, kar se je še dalo brati in čas in molj še nista uničila, takole:

CAPIT... Ecclesiae Compostellanae sig... Beati Jaco... Apost... custos, ut omnibus fidelibus ed Peregrinis ex toto terrarum Orbe, devotionis affectu vel vodi causa, ad limina Apostoli Nostri Hispaniorum Patroni ac Tutelariorum SSANCTI JACOBI conv..., authenticas visitationis litteras expediat, omnibus et singulis praes... notum facit: Hele...PRIMOZIC hac sacratissimum Templum pietatis causa devote visitasse. In quorum fide... Sigill ejusdem Sanctae Ecclesiae munitas, ei donfero. Datum Compostellae die... Ano Dni MD-CCCLXXXVII Canonicus Deputatus pro Peregr.

(In potem je tam, na posebni vrvi visel še kos precej zdrobljenega, rdečega pečata).

Skratka, moja prababica Helena Primožič je iz pobožnih nagibov ... poromala k svetemu Jakobu v letu 1887.

To pa še ni bilo vse. Tej sveti relikviji je bila v posebnem šumečem papirju (ali je bil tudi ta iz Španije?), ki se ga pri nas takrat ni dobilo, shranjena tudi sveča, ki je bila na vrhu že ogorela. Stara mati Helena (to ime se drži naše hiše) je znala slovesno povedati, da »takrat, ko so moja mati Helena – več kot 92 let stari – umirali, smo jim morali to svečo prižgati.« Očitno je gorela kako uro ali dve.

Sveče mati ob slovesnem razkazovanju niso spustili iz rok, le čisto od blizu so nama jo pokazali. In vedno znova je bilo tako nekaj posebnega, da nama je z bratrancem šel srh po hrbtu. Zelo slovesno je stara mati tudi dostavila: »Sedaj jo boste prižgali meni takrat, ko pride moja ura!«

Obred je bil končan. Čeprav sva z bratrancem še strmela v to svečo iz daljne Španije – samo v šoli smo se nekaj učili o tej deželi – (takrat sva bila osnovnošolca), je stara mati skrbno zavila svečo in jo previdno postavila v skrivni predal, poleg nje pa načeto, težko berljivo latinsko pisanje.

Spet se nama je zdelo, da sva stopila na zemljo, se znašla v dišeči polni kašči in bratranec je pobožno dvignil oči proti suhim klobasam. »Glej ga no, kako si neučakan,« ga je svareče opomnila stara mati in hkrati že snela kar dve klobasi izpod banjastega oboka kašče. Tudi to je sodilo zraven – na ta slovesni dan POKAZANJA sveče od svetega Jakoba in svetih papirjev!

Pozimi, ko je bilo več časa, ko smo lahko sedeli na peči, »v štibelcu« (krušna peč se je kurila iz kuhinje), so prišle na vrsto pripovedi, branje in molitev. Naš kmečki človek je bil prosvetljen. Nikoli ni samo delal, tudi brati in moliti je znal – in v vsem je bil priden.

Otroci smo morali brati. Tudi če sprva branje ni šlo gladko in smo se bralcu, ki se mu je zatikalo, smejali, tako da nam je včasih bukve vrgel s peči kar v glavo – hvala Bogu, bukve tistih dni so bile nadvse trdno zvezane in so prenesle ta »salto mortale« – toda višek takih večerov je bila živa pripoved.

Stara mati je znala pripovedovati grozljive zgodbe o razbojnikih, o svetnikih vseh vrst in čudnih imen. Stric pa o strahotah v taborišču Dachau. Tu smo otroci jokali.

Kaj pa je po tolikih letih v pripovedi stare matere še ostalo v spominih o romanju naše prababice Helene k svetemu Jakobu v Compostelo?

Stara mati se je ob teh pripovedih vedno znova zazrla nekam daleč in potem z mnogo slovesnejšim glasom začela:

»Hja, to so bili časi. Ljudje so hodili, kot se ljudem spodobi, peš in z vozmi. Tukajle v Planini su furali. Težke voze, ki so šli proti Trstu, so prepregali in pomagali vozove vlačiti tja onkraj Ravbarkomande, do Postojne. Pri Šulnu je bila velika oštarija, kjer so fe furmani ustavljali; ampak so bile še štiri druge v Planini.« (se nadaljuje)

dr. Stanislav Matičič

Gruzija in Armenija 9 dni

Posebna ponudba
Društva prijateljev Sv. dežele
Odhod: 22. maj – 30. maj 2011

Hoteli 3-4*, nočitev/zajtrk, 2x polpenzion, 20-35 oseb

Dva krščanska naroda, ki sta med prvimi sprejela krščanstvo – dve zgodbi, tako podobni, pa vendar tako drugačni, da prav v njih združitvi v eno potovanje potnik začuti sporočilo, ki ga prostor med Kavkazom nosi za nas. Majhen košček sveta, a pester in slikovit, vsebinsko poln – romanje k koreninam zgodbe in zgodba o neverjetni življenjski moči krščanstva na prepihu v »vratih narodov«.

V »vratih narodov«, na večnem zgodovinskem prepihu med velikimi sosedi, sta deželi prvi sprejeli krščanstvo, ga izoblikovali in

vzdržali v svojem jeziku, pisavi in veri. Gruzija je zasanjana dežela iz nekega drugega časa, zelena in rodovitna v dolini, veličastna in slikovita v Kavkazu. Armenija pa je najlepša na visoki armenski planoti okoli Erevana, s čudovitimi razgledi in veličastno naravo. Tbilisi in Erevan pa sta kot feniksa – čudoviti moderni mesti, ki lebdita nad sicer tradicionalno in usojeno deželo nekega drugega časa! Obe deželi krasijo samostani, cerkve in utrdbe, ki v vpetosti v zgodbe in naravne lepote dodajajo k doživetju.

Potovanje vas popelje po vseh glavnih znamenitostih obeh dežel – s poznavalskim vodenjem vas vpeljemo v »svet med svetovi«, spletemo vas s tradicijo in življenjem ljudi, kontrastno naravo in zanimivo sedanostjo. Dinamično, a ne preveč naporno potovanje, možnosti za sprehode in zaokrožena potovalna dinamika so nadaljnje odlike potovanja.

1. dan 22. 5., N	LJUBLJANA – TBILISI. Zbirališče potnikov ob 13.00 in polet ob 14.35 proti Carigradu. Po pristanku ob 17.45 si lahko privoščimo izlet z metrom na kavico v središče mesta, ob 23.30 pa poletimo proti Tbilisiju. Po prihodu ob 02.45 vožnja do hotela in nočitev.
2. dan 23. 5., P	TBILISI – popoldne MTSKHETA – KAZBEGI. Po zajtrku začnemo raziskovanje starega mestnega jedra pri cerkvi Mekheti ter kipu Vahtanga Gorgansalija, obiščemo katedralo Sioni in tradicionalno pekarno, po kavici pa se sprehodimo do trga sv. Jurija in do žvepleni kopeli. Sprehod nadaljujemo na mestno trdnjavo Narikala. Postanemo še pri mestni mošeji, sledi kosilo – okušanje prvih gruzijskih specialitet. Krajsa vožnja do srčike gruzijske identitete - Mtskheta (Unesco). V stari gruzijski prestolnici obiščemo katedralo Svetitskhaveli ter samostan, posvečen sv. Nino, ki je leta 327 spreobrnila kralja Miriama II. v krščanstvo. Sveta maša. Počitek na prvem delu vožnje po transkavkaški cesti. Vzpon nad gozdno mejo, ko pred nami vznikne gorska pokrajina. Vožnja do Kazbegi, namestitve, večerja in nočitev.
3. dan 24. 5., T	KAZBEGI – ANANURI – TBILISI. Jutranji pohod do cerkvice sv. Trojice (Gergeti) s pogledom na mogočni Kazbegi. Sveta maša. Sproščena vožnja proti dolini. Preprosto kosilo na poti. Na poti proti Tbilisiju obiščemo slikovito utrdbo Ananuri, za posladek dneva pa postanemo na hribčku nad Mtskheto, kjer nas čaka še cerkev Jvari; vožnja v Tbilisi.
4. dan 25. 5., S	TBILISI – HAGHPAT – SANAHIN – VANADZOR – SPITAK – RIA TAZA – EREVAN. Po zajtrku odrinemo proti Armeniji. Vožnja do mesta Alaverdi v soteski Debed, kjer obiščemo znameniti samostanski kompleks Haghat (Unesco). Sveta maša. Nadaljevanje do samostana Sanahin (Unesco) in obisk cerkvene akademije Sanahin (10.-13. stol), cerkve Božje Matere (iz 10. stol) in knjižnice. Kratak postanek v Vanadzorju in kosilo. Po postanku v mestu Spitak (potres leta 1988) se zavihtimo čez 2.400 m visok prelaz, vstopimo v višinske ravnice in v vasi Ria Taza obiščemo pogansko pokopališče! Na poti proti Erevanu lahko obiščemo še dva samostana – Sagmosavang in Ohanavank. Prihod v Erevan. Namestitve v hotelu. Prost večer.
5. dan 26. 5., Č	EREVAN – AMBERD – EČMIATZIN – EREVAN. Zajtrk in pot v gorsko pokrajino do vznožja Aragatsa (4090 m), do trdnjave Amberd, starodavnega gradu in cerkve iz 9. stol., postavljene na skalni planoti Byurakan. Sveta maša v cerkvi Amberd. Višek dneva je obisk armenskega Vatikana: Ečmiatzin je bivša prestolnica in versko središče Armenije – obiščemo katedralo ter njeno okolico, cerkev sv. Hripsime in cerkev sv. Gajane. Vrnitev v Erevan, ogled mestnega središča. Prihod v hotel in prost večer.

6. dan 27. 5., P	EREVAN – izlet v GARNI in GEGHARD. Dopoldne ogled Matenadaranske knjižnice in spomenika armenskemu genocidu. Popoldne izlet do samostana Geghard in sveta maša, potem do antičnega templja Garni. Vrnitev v Erevan.
7. dan 28. 5., S	EREVAN – KHOR VIRAP - NORVANK – PRELAZ SELIM – JEZERO SEVAN – TBILISI. Na poti obiščemo samostan Khor Virap. Sveta maša. Obiščemo eno glavnih armenskih romarskih poti, kjer so Gregorja Razsvetjelca zaprli v »globoko jamo«. Ogled samostana Noravank v čudovitih rdečih klifih. Kosilo. Vožnja vzdolž jezera Sevan, obiščemo pokopališče armenskih hačkarjev in se vzpnemo še do samostana Sevanavank. Vožnja proti meji, prehod v Gruzijo in vožnja v Tbilisi. Pozen prihod. Namestitve v hotelu in nočitev.
8. dan 29. 5., N	TBILISI – IZLET V KAKHETI. Izlet v vinorodno pokrajino Kakheti. Na poti obiščemo cerkvico Ninotsminda iz 5. stol. in katedralo Alaverdi (11. stol) ter samostan Shuamta. Sveta maša. Po prostem času za kosilo obiščemo preko 300 let staro vinsko klet. Sprehod po parku Tsinandali. Hribovsko mesto Signagi s srednjeveškim obzidjem. Večerna vožnja v Tbilisi.
9. dan 30. 5., P	TBILISI – LJUBLJANA. Vožnja na letališče Tbilisi, od koder ob 04.05 poletimo proti Carigradu. Po pristanku ob 05.35 prosto do odhoda letala proti Ljubljani. Po želji si lahko privoščite izlet z metrom v središče mesta. Ob 12.25 polet proti Ljubljani. Pristanek ob 13.40.

Cena na osebo v dvoposteljni sobi: 1.248 EUR
Posebna ponudba za prijavo do 30. 11. 2010:
1.197 EUR

Cena (najmanj 30 udeležencev) vključuje: letalski prevoz, letališke pristojbine in varnostne takse (182 EUR), prevoze in ogleds s klimatiziranim avtobusom, slovenskim vodenjem in lokalnimi vodniki, vse vstopnine po programu, degustacija v vinski kleti v Kakhetiju, dodatno zdravstveno zavarovanje Coris, prijavnina.

Namestitve: 4 nočitve v hotelu 3* z zajtrkom, 1 x večerja, 3 noči v hotelu 4* z zajtrkom.

Obvezna doplačila (na osebo):

- v primeru manjše skupine 20-29 oseb 70 EUR,
 - doplačilo vodniku na kraju samem (napitnine, kosila in zadnja večerja, armenski vizum): 70 EUR za osebo

Doplačilo po želji (na osebo):

- odstopnina v primeru višje sile 5% vrednosti potovanja,
 - doplačilo za enoposteljno sobo 140 EUR.

Popusti za otroke 2-12 let na dodatnem ležišču 30%, na osnovnem ležišču 15%.

Prijave in plačila:

Prijavnico naročite do 30. novembra 2010 na naslov: Agencija Oskar, d.o.o., Gregoričeva ulica 38, 4000 Kranj, e-mail: info@agencija-oskar.si, telefon 04/2014-338, fax 04/2014-331. Plačilni pogoji in drugi podatki so navedeni na prijavnici.

Drugi podatki:

VIZE: Za Gruzijo Slovenci potrebujemo vsaj 6 mesecev veljaven potni list. Armensko vizo dobimo na meji z Armenijo.

ZDRAVJE: Obveznih cepljenj za to potovanje ni.

SPREMEMBA CENE: Če bi po sklenitvi pogodbe prišlo do sprememb v menjalnem tečaju valute ali do spremembe v tarifah prevoznikov, ki vplivajo na ceno potovanja, se dogovorjene cene lahko zvišajo. Morebitne zvišanje so potniki dolžni poravnati pred odhodom (ali na potovanju).

Splošni pogoji poslovanja Agencije Oskar, d.o.o. so sestavni del programov in so kot posebna tiskana priloga na voljo na vseh prodajnih mestih. Z vplačilom akontacije potnik potrди, da je z njimi seznanjen in jih v celoti sprejema.

PRIPRAVA POTOVANJA

4. oktober 2010.

ORGANIZATOR POTOVANJA

Agencija Oskar

in Društvo prijateljev Sv. Dežele

Način plačila: na osnovi izpolnjene prijavnice Agencija Oskar izda račun za udeleženca na njegov naslov oz. na naslov plačnika, če je naveden. Mladoletne osebe ne morejo biti plačniki računa. Plačnik potovanje plača neposredno Agenciji Oskar v skladu z izbrano možnostjo. Številka računa ter drugi podatki za plačilo bodo razvidni iz računa.

Naše knjige

Roch Niemier OFM

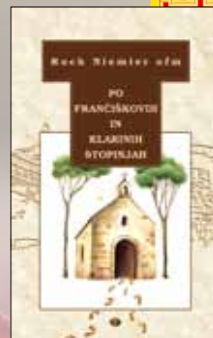
Po Frančiškovih in Klarinih stopinjah

prevedla s. Vesna Jelen, ŠS

Assisi nam je vedno blizu, po srcu in tudi po kilometrih. Ko pa pridemo tja, ne vemo vselej, kaj se je kje dogajalo in kaj nam lahko ti kraji povedo danes. Dolgoletni voditelj romanj po Frančiškovih krajih br. Roch Niemier v tej knjigi deli z nami to svoje izkustvo, ko na kratko opiše posamezen kraj, potem pa doda osebno refleksijo, na koncu pa tudi spodbudi k lastnemu razmišljanju in odločanju. Če pa kdo ne more v Assisi, si lahko ob tej knjigi zamisli, da stoji na tistem kraju in vstopi v Frančiškovo skrivnost.

Format: 20 x 12,5 cm, broširano, 229 strani

Cena: **7,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 30.11. samo **6,00 €**)

Stane Zore OFM

Podest življenja

Preprosti so njegovi verzi, a močni v izrazu, saj nobena beseda ne pade za igro ali na slepo, ampak se prepletajo in prerivajo zelo premišljeno in nikoli ne stojijo na svojem mestu brez razloga. Poezija je govornica, ki sega preko neposredne priobčljivosti in s svojimi podobami ter nevsakdanjo govorico spregovori kot iz preteklosti v bodočnost, kot iz večnosti v večnost, zato ni pesmi brez navdiha, tega pa ni brez Boga. K njemu se brat Stane hoče obračati in želi pomagati, da bi se, tudi prek njegovih pesmi, k njemu obrnili tudi mi. Izdano ob avtorjevem srebrnem jubileju mašništva.

Format: 20 x 20 cm, broširano, 111 strani

Cena: **5,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 30.11. samo **4,50 €**)

Barbara Simonič

Empatija, moč sočutja v medosebnih odnosih

Avtorica, sodelavka FDI, v tem delu obravnava razvoj pojma empatija s poudarkom na razumevanju empatije pri Edith Stein, v nadaljevanju pa obravnava mesto empatije v sodobni relacijski psihoterapiji. Knjiga je zato dragoceno branje za vse tiste, ki bi radi v odnosu, v razumevanju sočloveka napravili korak naprej.

Format: 21,5 x 14 cm, broširano, 389 strani

Cena: **14,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 30.11. samo **11,00 €**)

V pripravi:

Christian Gostečnik OFM, Neprodurna skrivnost intime

Koledarček 2011 – Molitveno bogoslužje Gospodovega trpljenja

S. Majstorovič OFM, P. Vendelin Vošnjak na poti k oltarju

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Frančišek**

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

<http://ofm.rkc.si/zbf/>